

Vergide Gündem

Tax Agenda

Nisan / April 2024

Enflasyon düzeltmesine "düzeltme" şart!

Abdulkadir Kahraman

Rekabet Kurumunun avukat/müvekkil ilişkisinin gizliliğine yaklaşımı

Cihan Bilaçlı

English Translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Seçilmiş Yargı Kararları ve Muktezalar

Sirküler İndeks

Vergi Takvimi

Pratik Bilgiler

Practical Information

Building a better
working world

Enflasyon düzeltmesine “düzeltme” şart!

Vergide “enflasyon düzeltmesi” ertelemesi 31.12.2023'te bitti ve sonunda düzeltme yapılacak. Kanun değişikliği ile vergide 2024 ve 2025 yıllarında düzeltme yapmayacak şanslı (!) mükellef grubu ile finans sektörü oldu. Ancak finans sektörü şirketleri de 2023 hesap dönemi mali tabloları enflasyon düzeltmesine tabi tutacak, fakat 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde enflasyon düzeltmesinden muaf (!) olacak. Finans sektörü şirketlerinin, sağlam Anayasa'ya aykırılık nedenleri ile 2024 ve 2025 yıllarına ilişkin beyanlarını yargıya taşıması büyük olasılık.

Vergideki 31.12.2023 düzeltmesine paralel olarak Kamu Gözetimi Kurumu (KGK) 23.11.2023 tarihli Duyurusuyla bağımsız denetime tabi veya TMS/TFRS'yi gönüllü uygulayan işletmelerin 31.12.2023 tarihli TMS/TFRS veya BOBİ FRS çerçevesinde enflasyon düzeltmesi yapacaklarını açıkladı. KGK, finans sektörü şirketlerinin enflasyon düzeltmesi uygulanmasına dair kararı BDDK ve SEDDK'na bırakmış; onlar da 31.12.2023 tarihli finansal tabloların düzeltilmesine gerek olmadığına karar vermiştir. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Borsaya kote şirketlerin 31.12.2023 hesap dönemine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere enflasyon düzeltmesine tabi olacağını açıkladı. Özetle, ülke içinde farklı sektör ve yasal düzenlemelere tabi şirketler aynı düzenlemeyi uygulama veya uygulamama ile karşı karşıya kaldı.

Enflasyon düzeltmesi tek mi?

BDDK ve SEDDK kararı bir kenara, düzenlemeye tabi şirketlerde vergide ve bağımsız denetimde düzeltilmiş farklı farklı mali tablolar oluşacak. Bağımsız denetim kapsamındaki düzeltme “Uluslararası Muhasebe Standardı” (“UMS 29”) ve KGK'nın yayımladığı “TMS 29” hükümlerine göre yapılırken, vergi uygulamasında VUK'un mükerrer 298'inci maddesinin (A) fıkrası ve geçici 33'üncü maddelerine göre yapılacak olup farklı şartlara tabidir.

TMS 29	VUK mük. 298/A ve geçici 33. madde
<ul style="list-style-type: none">▶ Nüfusun çoğunluğunun servetini parasal olmayan varlıklarda ya da görece istikrarlı bir yabancı para biriminde tutmayı tercih etmesi,	<ul style="list-style-type: none">▶ Fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması,
<ul style="list-style-type: none">▶ Eldeki yerel paranın, satın alma gücünü korumak üzere hemen yatırıma dönüştürülerek değerlendirilmesi,	<ul style="list-style-type: none">▶ Enflasyon düzeltmesi yapılan bir hesap döneminden sonra Yİ-ÜFE'deki artışın;
<ul style="list-style-type: none">▶ Nüfusun çoğunluğunun parasal tutarları yerel para birimi yerine, görece istikrarlı bir döviz cinsinden dikkate alması ve fiyatların da bu döviz cinsinden belirlenebilmesi,	<ul style="list-style-type: none">▶ İçinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den, ve▶ İçinde bulunulan hesap döneminde %10'dan az olması halinde,
<ul style="list-style-type: none">▶ Kredili satış ve satın almalarındaki fiyatların kredi süresi boyunca satın alma gücünde beklenen zararları karşılayacak şekilde belirlenmesi,	enflasyon düzeltmesi yapılmaması.
<ul style="list-style-type: none">▶ Faiz oranları, ücretler ve fiyatların bir fiyat endeksinde bağlanması,	
<ul style="list-style-type: none">▶ Son üç yılın kümülatif enflasyon oranı (TÜİK'in aylık TÜFE Endeksi) %100'e yaklaşması ya da aşması.	

Düzeltilmeye düzeltme mi lazım?

TMS ve VUK uygulama farklılıkları düzeltme sonucu farklı kâr/zarar üretmektedir. Nedeni düzeltmede vergide yurt içi üretici fiyat endeksinin (Yİ- ÜFE), TFRS'de ise tüketici fiyat endeksinin (TÜFE) kullanılmasıdır. Örneğin Ocak 2005-Aralık 2023 dönemi ÜFE katsayı artışı "25,38" iken, aynı dönem TÜFE katsayı artışı "16,24" oldu. Aralık 2017-Şubat 2024 dönemi ÜFE katsayı artışı "9,95" iken, TÜFE katsayı artışı "7,09". Diğer bir deyişle arada yaklaşık 10 kat fark var. Çünkü TÜİK'in son yirmi yıllık TÜFE ve ÜFE endeksleri farklı. Dolayısıyla finansal tabloların enflasyon düzeltmesinde kullanılacak endeks, satın alma gücünü en iyi yansıtan fiyat endeksi TÜFE endeksi olmalıdır. 2024 -2026 dönemi OVP'de de fiyat istikrarı hedefleri TÜFE üzerinedir.

Böylece TFRS ve VUK düzeltmeleri arasındaki endeks farkı ortadan kalkar. Aksi takdirde katsayı farkı, şirketlerin TFRS ve VUK düzeltmelerinden farklı farklı geçmiş veya cari yıl kâr/zarar ile sonuçlanmasına neden olacak. Haydi 2023 düzeltmesi sonucu oluşan kâr/zarar vergi hesabında dikkate alınmayacak, ancak 2024 ve 2025 yıllarında kâr vergiye tabi olacak.

ÜFE-TÜFE endeksi dışında da sorunlar var. Örneğin reel olmayan finansman maliyeti (ROFM) uygulaması da farklı. Vergide de TFRS'de de ROFM düzeltme sırasında ayrıştırılıyor. Vergide alış bedelinden düşülen ROFM'nin amortisman ayrılmamış kısımları, 2024 ve sonraki hesap dönemlerinde 5 yılda ve eşit taksitlerle gider olarak dikkate alınırken, TMS 29'a göre 5 yıl beklenmiyor. 2003 enflasyon düzeltmesini düzenleyen VUK geçici 25'inci maddesindeki 5 yıl lafzı, VUK geçici 33'üncü maddede yer almıyor. Bu durum, TMS 29'da olduğu gibi doğrudan gider yazılmaması nedeniyle 2024 beyanlarında ihtirazi kayıt beyan ve uyumsuzlukların artması olası.

Enflasyon düzeltmesi ek vergi mi?

Vergide 31.12.2023 düzeltmesinin vergiye etki etmeyecek ancak bu düzeltmeler 2024 hesap dönemine taşınacak ve büyük olasılıkla 2026 yılına kadar enflasyon düzeltmesi vergilemede çok baş ağrıtabilecek. Neden mi? Çünkü işletmelerin sermaye veya aktif / pasif yapısına göre enflasyon düzeltmesi "ek vergiye" dönüşüyor. Tasarruf açığı olan bir ekonomi olarak işletmeler büyümede optimum sermaye yapısından uzak. Enflasyon ortamında borçla büyümek avantajlı çünkü parasal bir kalem olan borç avantajlı ve mükelleflere vergi kalkını sunuyor.

Dolayısıyla en az 2024, 2025 hesap dönemlerinin mali tabloları vergide enflasyon düzeltmesine tabi olacak ve vergi matrahına etki edecek. Bir işletmenin aktifteki parasal olmayan varlıklar üzerinden düzeltme işlemi gelir yaratacak. Özkaynak kalemleri zayıf işletmeler vergi ödeyecek. Bu sonuç Anayasa'nın ödeme gücüne göre vergileme ilkesine ne kadar uygun?

Hangi kâr dağıtılacak?

Enflasyon düzeltmesi ile bir başka sorun şirketlerin hangi kârı dağıtacağına dair. SPK, 07.03.2024 tarihli ve 2024/14 sayılı Bültenle açıklama yaparak;

1. TMS/TFRS'na göre enflasyona göre düzeltilmiş dağıtılabilir kâr rakamı bulunurken "düzeltmede oluşan geçmiş yıllar zararlarının endekslenmiş tutarlarının" indirilmesi,
2. 2023 yılı kâr payı tespit edilirken, kâr dağıtım tablosundaki karşılaştırmada 2023 yasal kayıtlarındaki enflasyona göre "düzeltilmemiş dönem kârı" ile "geçmiş yıl zararları tutarının esas alınması,
3. İlk enflasyon düzeltmesinden doğan geçmiş yıllar zararı mahsup edilmeden sonraki dönemlerde oluşan dönem zararlarının mahsup işlemine tabi tutulmamasına ve enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan geçmiş yıllar zararları ile bunların endekslenmiş tutarları haricinde sermaye hesabına ilişkin düzeltme farklarının geçmiş yıllar zararlarının mahsubunda kullanılmaması,

kararlaştırıldı.

Ticaret Bakanlığı'nın hazırladığı Tebliğ taslağında, halka açık şirketler haricinde enflasyon düzeltmesine tabi olan ticaret şirketlerinin 2023 finansal tablolarında uygulanacak enflasyon düzeltmesiyle ilgili olarak şirketlerin genel kurul ve yönetim organınca esas alınacak finansal tablolara dair düzenlemeler şu şekildedir:

1. Finansal tablolarını KGK'nın standartlarına göre hazırlayacak şirketler, enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tabloları esas almalı,
2. Finansal tablolarını KGK'nın standartlarına göre hazırlamak zorunda olmayan şirketler VUK'a göre enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolar ile enflasyon düzeltmesine tabi tutulmamış olan finansal tabloları beraber dikkate alarak;
 - i. Kâr ve kazanç payı dağıtımlarında, yedek akçe ayrılmasında, intifa senedi sahiplerine ödeme yapılması ile kâr payı avansı hesaplamalarında "enflasyon düzeltmesi uygulanmamış finansal tabloların",
 - ii. Serbest yedek akçelerden ve dağıtılabilir diğer kaynaklardan zarar mahsubu sonrasında kalan değerlerden kâr payı dağıtımı yapılması, sermaye artırımı ve azaltımı, birleşme, bölünme, tür değişikliği, sermaye kaybı ve borca batıklık halinin belirlenmesinde "enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tabloların" esas alınması,
3. Tüm şirketlerde, dağıtılması öngörülen kâr payı tutarı VUK'un hükümlerine göre enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tablolarda yer alan kâr dağıtımına konu kaynakların toplamından fazla olmaması.

Bu yazı Ekonomist dergisinin 31 Mart 2024 tarihli ve 2024/07. sayısında yayınlanmıştır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Rekabet Kurumunun avukat/müvekkil ilişkisinin gizliliğine yaklaşımı

Yakın zamanda yayımlanan *Storytel* ve *Oriflame* kararları¹ Kurul'un avukat/müvekkil ilişkisinin gizliliğine yönelik istikrarlı yaklaşımını ortaya koyuyor. Her iki dosyada da teşebbüsler yerinde inceleme esnasında alınan bazı belgelerin alıcısının veya göndericisinin bağımsız bir avukat olduğu ve iade edilmesi talep edilmiştir. Ancak Kurul bu talepleri önceki içtihatlarına atıf yaparak kabul etmemiştir.

Avukat/müvekkil ilişkisinin gizliliği Türk hukukunda başta Anayasa'nın 36. maddesindeki adalet arama hakkı olmak üzere 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 46 ve 130. maddeleri ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 36. maddesinde² temelini bulmaktadır. Bu hükümler, avukatlara müvekkillerinin bilgilerini ifşa etmeme görevi yüklemekte, müvekkilleri aleyhine tanıklık etmekten muaf tutmakta ve kamu kurumlarının el koyduğu belgelerin, ilgili olması halinde gizliliğinin korunmasını öngörmektedir. İmtiyaz ilkesinin AİHS'deki kaynağının yazışmaların korunması ve gizlilik ilkesinin düzenlendiği 8. madde ile adil yargılanma hakkının düzenlendiği 6. madde olduğu söylenebilecektir. AİHM'in bir kararında avukatların müvekkilleri ile aralarındaki bilgi alışverişinin gizli kalacağına garantisiz olmadığı durumda kendilerine yüklenen görevi icra edemeyeceği ve aralarındaki güven ilişkisinin avukatların görevlerini layıkıyla yerine getirebilmeleri için elzem olduğu belirtilmektedir³.

4054 sayılı Kanun'da avukat/müvekkil ilişkisinin gizliliğine yönelik doğrudan özel bir hüküm bulunmamaktadır; ikincil düzenlemeler ile Kurul ve mahkeme içtihatlarıyla şekillenmiştir. Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz'da avukat/müvekkil ilişkisinin gizliliği ilkesinden yararlanmak için birlikte sağlanması gereken iki koşuldandır bahsedilmektedir: (i) ilgili belge teşebbüs ile aralarında istihdam ilişkisi olmayan bağımsız bir avukat arasında olmalıdır, (ii) belge teşebbüsün savunma hakkının kullanılması ile ilgili olmalıdır. Bunun yanında, doğrudan teşebbüsün savunma hakkının kullanılmasıyla ilgili olmayan ve teşebbüsün devam eden veya ileride işlenecek bir ihlali gizlemesine yardım eden konular içeren belgelerin gizlilik ilkesinden yararlanamayacağı da ifade edilmektedir. Bu Kılavuz öncesinde Kurul, AB'deki mahkeme kararlarına⁴ da atıf yaparak Kılavuz'daki şartları pek çok kararında⁵ aynen sıralamıştır. Meslek personeli gizlilik ilkesinden yararlanabilme ihtimali olan belgeleri resen göz ardı edememekte ve belgeleri mühürlü bir zarfa koyarak Kurul'un önüne getirmektedir. Bu uygulama imtiyaz hakkının etkin şekilde kullanılmasına engel olduğu yönünde eleştirilebilir; zira imtiyaza konu olabilecek belgelerin inceleme konusu ile ilgili nihai karar alacak organın incelemesine sunulması, ilgili organın görüşlerini ve alınan kararın objektifliğini olumsuz

¹ 23-16/274-94 ve 23-39/735-252 sayılı kararlar

² Kurul CNR kararında, imtiyazın dayanağı olarak diğer düzenlemelerle birlikte, bu maddede yer alan sır saklama yükümlülüğüne atıf yapmıştır. Ancak sır saklama yükümlülüğü ile avukat müvekkil arasındaki ilişkinin gizliliğine ilişkin imtiyaz birbirinden farklı kavramlardır. Bu konuda detaylı bir çalışma için bkz. Sariaslan, Öykü; "Rekabet Hukukunda Avukat Müvekkil Yazışmalarına Tanınan Mesleki Hukuki İmtiyaz", 2022.

³ Başvuru no: 12323/11 Michaud v. Fransa

⁴ 155/79 sayılı AM&S Europe Limited (1982), T-125/03 ve T-253/03 sayılı Akzo Nobel Chemicals and Akros Chemicals v Commission (2007)

⁵ 09-16/374-88, 09-46/1154-290, 15-42/690-259, 16-42/686-314, 19-04/36-14, 19-40/670-288, 20-32/405-186, 21-24/287-130 sayılı kararlar

etkileyebilecektir. Bununla birlikte, idari otoritenin imtiyaz korumasını resen dikkate alma yükümlülüğü bulunmamaktadır, itirazlar taraflarca idari süreç aşamasında⁶ ileri sürülmelidir.

Bir kararda⁷ e-postanın bilgi bölümünde bağımsız avukatın isminin yer alması belgenin imtiyaz korumasından faydalanması için yeterli görülmemiştir. Belgenin teşebbüs hukuk müşaviri ile teşebbüs yetkilileri arasındaki e-postaya ilişkin olması ve bağımsız avukat ile yapılan yazışma niteliği taşıması nedeniyle ilgili belgelerin imtiyaz kapsamında olmadığına karar verilerek iade talebi reddedilmiştir. Bir diğer kararında, imtiyaz korumasından faydalandığı iddia olunan ve ihlale dayanak teşkil eden ifadeleri içeren e-postanın ilgili teşebbüs tarafından dernek üyesi tüm teşebbüslere atıldığı ve yazışmanın muhatabı olan avukatın ilgili teşebbüsün değil derneğin avukatı olması nedeniyle söz konusu yazışmaların imtiyaz kapsamında değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır⁸.

Bir başka kararda, yerinde inceleme esnasında bağımsız bir avukat tarafından hazırlanan iç denetim raporunun alınmasına ilişkin teşebbüs tarafından yapılan itirazlar raporun savunma hakkının kullanılmasıyla doğrudan ilgili olmaması gerekçesiyle Kurul tarafından reddedilmiştir. Kararın yargıya taşınması üzerine ilk derece mahkemesi Kurul kararını iptal etmiş⁹ ancak Ankara Bölge İdare Mahkemesi (BİM) denetim raporunun *"içerik itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un ihlali sonucunu doğuracak nitelikte ifadeler ve değerlendirmeler içerebileceği dikkate alındığında, davacı şirket hakkında daha önce davalı idare tarafından rekabet mevzuatında belirlenen ilkelerin ihlalinden dolayı başlatılmış bir soruşturma veyahut bu soruşturma neticesinde tesis edilmiş bir idari işlemin iptali istemiyle açılmış bir davanın raporun düzenlendiği tarihte henüz bulunmaması nedeniyle anılan raporun savunma hakkı kapsamında doğrudan kullanılmak üzere hazırlanmış bir rapor olduğundan söz edilmesine imkan bulunmadığı"* gerekçesiyle ilk derece mahkemesinin kararını kaldırmıştır¹⁰. Karar imtiyazdan hangi zamanlarda yararlanılabileceğine dair yol göstermektedir; buna göre teşebbüs hakkında bir dosya başlamadan önce yapılan yazışmalar imtiyazdan yararlanamayacaktır. İlgili kararında BİM, rapor içeriğinin inceleme konusuyla bağlantısı olup olmadığını açık biçimde ortaya koymadan, belgenin yalnızca idari sürecin başlamasından önceki tarihli olması nedeniyle savunma hakkı kapsamında olmadığı değerlendirilmesinde bulunmuştur. Bu uygulama, AB'nin yürütülen idari sürecin konusu ile alakalı olan önceki tarihli yazılı iletişimi imtiyaz kapsamında sayan uygulamasından farklılaşmaktadır¹¹. Söz konusu Bölge İdare Mahkemesi kararı temyiz sürecinde onanmıştır¹². Kanaatimizce, inceleme sürecinin konusuyla bağlantılı olan önceki tarihli yazışmaların da imtiyazdan faydalanmasının sağlanması, teşebbüslerin henüz idari bir süreç bulunmazken davranışlarının yasa ile uyumlaştırılmasına yönelik arzularının korunması ve savunma hakkının etkin şekilde kullanılabilmesi için daha isabetli bir yorum olurdu.

Sonuç olarak, yakın zamanda yayımlanan kararlar bu konudaki Kurul yaklaşımını bir kez daha ortaya koydu. Buna göre, yerinde incelemeler esnasında alınan belgelerin avukat/ müvekkil imtiyazlı ilişkisinden yararlanabilmesi için iki koşulu birlikte sağlaması gerekiyor: (i) bağımsız bir avukatla ilişkiden kaynaklanmalı, (ii) savunma hakkının kullanılmasıyla doğrudan ilgili olmalı. Söz konusu iki şart sağlanmadığında bu yöndeki itirazların istikrarlı şekilde kabul edilmediğini, mahkemelerin de bu yaklaşımı onayladığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte, gizlilik imtiyazının özünün korunmasına ve mevcut uygulamanın

iyileştirilmesine katkıda bulunabilecek bazı adımlar atılabilir. Başlangıç olarak incelemeye konu iddialara yönelik idari sürecin öncesinde hazırlanan belgelere yönelik imtiyaz itirazlarının salt tarihe bakılarak reddedilmemesi, imtiyazlı belgelerin soruşturma heyetinin erişimine açılmadan önce teşebbüslere gizlilik değerlendirmelerini ve itirazlarını yapmaları için süre tanınması ile imtiyaz itirazlarının nihai karar mercii olan Kurul dışında çözümlenmesine yönelik tedbirlerin alınması önemli kazanımlar sağlayabilir. Bunun yanında, idari ve mahkeme süreçlerindeki zaman uyumsuzluğundan kaynaklanan sorunların önüne geçilebilmesi adına imtiyaz iddiasına konu olan Kurul kararlarına yönelik yürütülen davalarda mahkemelerin yürütmeyi durdurma mekanizmasını daha özenli kullanmasına ve bu konudaki davaların acele işlerden sayılmasına yönelik mevzuat değişikliği yapılması savunma hakkının daha etkin kullanılmasına yardımcı olabilir.

⁶ Kılavuz'da itirazların hangi aşamada ve ne şekilde ileri sürüleceğine yönelik usul detaylarına yer verilmemiştir.

⁷ 19-40/670-288 sayılı karar

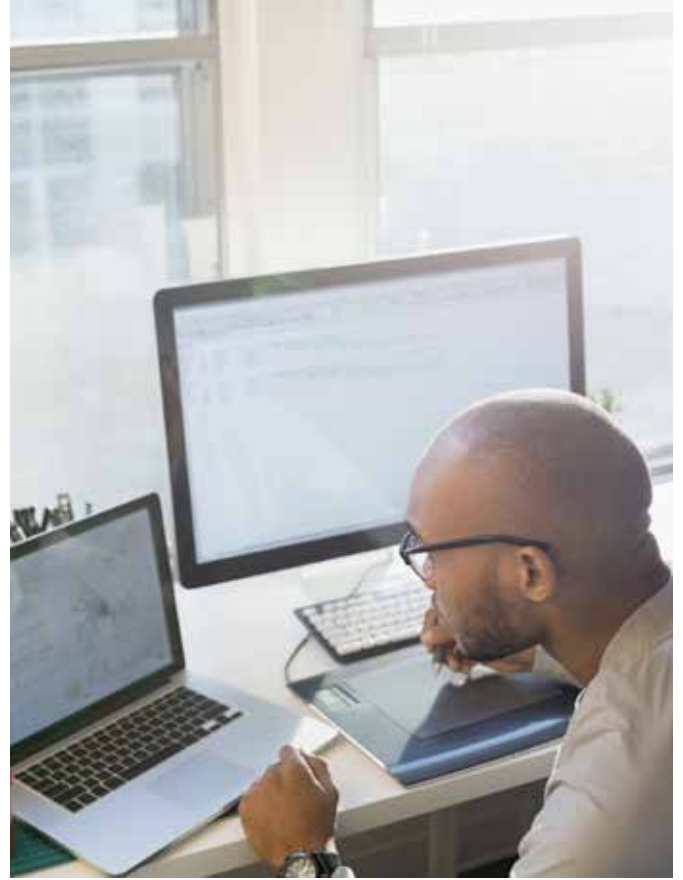
⁸ 21-11/155-64 sayılı karar

⁹ T.C. Ankara 15. İdare Mahkemesi, 16.11.2017 tarihli, E:2017/412, K:2017/3045 sayılı karar

¹⁰ T.C. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi, 10.10.2018 tarihli, E:2018/658, K:2018/1236 sayılı karar.

¹¹ Sarıaslan (2022), s.38

¹² Danıştay 13. Dairesi, 05.07.2022 tarihli, E:2019/865, K: 2022/3005 sayılı karar

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarın konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

“Adjustment” for Inflation Adjustment is a must!

In line with 31.12.2023 inflation adjustment which is required to be made according to Tax Procedure Law, Public Oversight, Accounting and Auditing Standards Authority (POA) announced with its announcement dated 23.12.2023 that enterprises subject to independent audit or applying TAS/TFRS on a voluntary basis shall made inflation adjustment in the framework of BOBI FRS (Financial Reporting Standards for Large and Medium Size Enterprises). POA has assigned the decision regarding the application of inflation adjustment of finance sector entities to BRSA and SEDDK (Insurance and Private Pension Regulatory and Supervisory Agency) and the aforementioned institutions have decided that it is not required to make adjustment with respect to financial statements dated 31.12.2023. Capital Markets Board (CMB) has announced that entities listed in stock exchange shall be subject to inflation adjustment starting as of their annual financial reports of 31.12.2023 accounting period. In summary, entities which are in different sectors and subject to different legal regulations in Türkiye have faced with applying the identical regulation or not.

Is there only one inflation adjustment?

BRSA and SEDDK decisions aside, entities subject to regulation will have different financial statements adjusted in terms of tax and independent audit. While the adjustment within the scope of independent audit is made in accordance with the provisions of the "International Accounting Standard" ("IAS 29") and "TMS 29" published by the POA, in terms of tax application, it will be made in accordance with paragraph (A) of the 298th article of the TPL and the provisional article 33 of the TPL.

Does adjustment require an adjustment?

TAS and TPL application differences produce different profit/loss as a result of adjustment. The reason is that the domestic producer price index (D-PPI) is used in tax adjustment and the consumer price index (CPI) is used in TFRS. For example, while the PPI coefficient increase in the period January 2005-December 2023 was "25.38", the CPI coefficient increase in the same period was "16.24". The index to be used in inflation adjustment of financial statements should be the CPI index, the price index that best reflects purchasing power. Thus, the index difference between TFRS and TPL adjustment is eliminated. Otherwise, the coefficient difference will result in entities having different previous or current year profit/loss than TFRS and TPL adjustments. There are also problems other than the PPI - CPI index. For example, the application of non-real cost of financing (ROFM) is also different.

Which profit shall be distributed?

Another problem regarding inflation adjustment is regarding the distribution of profits by entities. CMB has decided as follows according to its Bulletin dated 07.03.2024 and numbered 2024/14:

1. Deducting the "indexed amounts of previous years' losses resulting from the adjustment" while calculating the distributable profit figure adjusted for inflation according to TAS/TFRS,
2. The comparison in the profit distribution table should be based on the "unadjusted period profit" and the "previous year losses amount" according to inflation in the 2023 legal books while determining the dividend for 2023,
3. Period losses arising in subsequent periods should not be subject to deduction without deducting previous years' losses arising from the first inflation adjustment and capital account adjustment differences, other than previous years' losses resulting from inflation adjustments and their indexed amounts, should not be used to deduct previous years' losses.

In the draft Communiqué issued by the Ministry of Commerce, the regulations regarding the financial statements to be taken as basis by the general assembly and management body of the entities regarding the inflation adjustment to be applied in the 2023 financial statements of commercial entities subject to inflation adjustment, other than public companies, are as follows:

4. Entities which will prepare their financial statements in accordance with the standards of the POA are required to take into account financial statements on which inflation adjustment is applied,
5. Entities which are not obliged to prepare their financial statements according to standards of POA, through taking into consideration financial statements applied inflation adjustment according to TPL and financial statements which are not subject to inflation adjustment;
 - iii. To take into accounting "financial statements on which inflation adjustment is not made" in terms of their dividend payments, allocation of legal reserves, payment to dividend shareholders and dividend advance calculations and
 - iv. To take into account "financial statements on which inflation adjustment is made" in terms of determining dividend distribution from the values remaining after deducting losses from free legal reserves and other distributable resources, capital increase and decrease, merger, division, change of type, capital loss and insolvency,
6. In all entities, the dividend amount expected to be paid should not be more than the total resources subject to dividend payment in the financial statements with inflation adjustment applied in accordance with the provisions of the TPL.

This is the summary of the article published in the *Ekonomist* magazine's issue 2024/07, dated 31.03.2024.

Approach of Competition Authority on privilege of attorney/client relation

The recently published Storytel and Oriflame decisions reveal the Competition Authority's consistent approach to the privilege of the attorney/client relationship. In both files, it was claimed that the recipient or sender of certain documents taken during the on-site inspections of the enterprises was an independent lawyer and that they were requested to be returned. However, the Competition Authority did not accept these requests, citing its previous jurisprudence.

There is no direct specific provision in Law No. 4054 regarding the privilege of the attorney/client relationship and it is shaped by secondary regulations and the Competition Authority and court precedents. Two conditions are mentioned that must be met in order to benefit from the principle of privilege of the lawyer/client relationship in the Guidelines on the Examination of Digital Data: (i) any correspondence between a client and an independent lawyer with no employee-employer relationship with the client and (ii) aimed at the exercise of the client's right to defense. However, correspondence that is not directly related to the exercise of the right to defense do not benefit from the privilege, especially if they involve giving assistance to an infringement of competition or concealing an ongoing or future violation.

However, some steps can be taken that may contribute to preserving the essence of the privilege of confidentiality regarding the attorney-client relationship and improving current practice. To begin with, not rejecting privilege objections against documents issued before the administrative process for the allegations subject to examination, based solely on the date, giving time to undertakings to make confidentiality assessments and objections before privileged documents are made available to the investigation committee, and taking measures to resolve privilege objections outside the Competition Authority, which is the final decision-making authority, may provide significant achievements. In addition, diligent utilization of stay of execution of courts in terms of lawsuits executed towards decisions of Competition Authority subject to such privilege claim and making amendments to the legislation to include cases on this issue as urgent matters may assist using of defense right more effectively in order to prevent problems arising time inconsistency in terms of administrative and judicial processes.

¹ Decisions numbered 23- 16/ 274-94 and-39/735-252.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Mart ayı "Gümrükte Gündem"i belirleyen başlıca gelişmeler geri kazanım katılım payına ilişkin yönetmelikteki değişiklikler, 39.20, 39.21 ve 39.26 tarifesindeki bazı eşyalar için gözetim uygulaması getirilmesi olmuştur.

Yukarıda bahsi geçen konular ve Mart ayı içerisinde yapılan diğer değişikliklere ilişkin detayları ile öne çıkan gümrük ve uluslararası ticaret konularını aşağıda bulabilirsiniz.

1- Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik'te değişiklik yapılmıştır.

6 Mart 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile 31.12.2019 tarihli 4'üncü mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik'in bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- ▶ Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik'in 2'nci maddesinin üçüncü fıkrasında Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünleri için ülkenin tamamında Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito uygulayan, piyasaya süren/ithalatçıların depozitolu olarak piyasaya sürdükleri ürünleri için depozito uygulanan miktar açısından "bu yönetmelik hükümleri"nin uygulanmayacağı ibaresi "bu Yönetmeliğin üçüncü bölümü haricindeki hükümleri"nin uygulanmayacağı olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile, Yönetmeliğin üçüncü bölümünde belirtildiği gibi depozito uygulanan ürünler için de bildirim ve beyan yapılması gerektiği netleştirilmiştir.
- ▶ Yönetmelik'in 4. maddesinde yer alan Bakanlık ve il müdürlüğü tanımlarına Bakanlık isminde yapılan değişiklik ile uyumlu olarak "İklim Değişikliği" ibaresi eklenmiştir.
- ▶ Yönetmelik'in 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen bu Yönetmelik kapsamında yapılacak bildirim ve beyannamelere esas verilerin çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanması için belirtilen ödenecek geri kazanım katılım payı miktarı için belirtilen tutarda değişiklik yapılmış ve "50.000" ibaresi "150.000" olarak değiştirilmiştir.
- ▶ Aynı maddeye birinci fıkradan sonra gelmek üzere belirtilen tutarın yeniden değerlendirme oranında her yıl artırılarak uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki fıkra eklenmiş olup diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir. Eklenen fıkra aşağıdaki gibidir:
 - ▶ "Birinci fıkrada yer alan geri kazanım katılım payı miktarı takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır."
- ▶ Yönetmelik'in 15'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan Cumhurbaşkanının yeniden değerlendirme oranı uygulanarak belirlenen GEKAP tutarlarını "yarısına kadar" artırma yetkisini "iki katına kadar" artırmaya olarak değiştirilmiş, ancak bu tutarın yarısına kadar olan indirme yetkisinde değişiklik yapılmamıştır. Söz konusu Yönetmelik, yayımı tarihinde (06.03.2024) yürürlüğe girmiştir.

2- 39.20 ve 39.21 tarifesinde sınıflandırılan bazı eşya için gözetim uygulaması getirilmiştir.

21.03.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulamasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/2) ile 39.20 ve 39.21 tarifesinde sınıflandırılan muhtelif eşyadan birim gümrük kıymeti aşağıda gösterilen eşik değerlerin altında kalanların ithalinde gözetim uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Birim gümrük kıymeti (ABD Doları/Kg*)
3920.10	Etilen polimerlerden olanlar	3
3920.20.21.00.11	Baskılı olanlar	3
3920.20.21.00.19	Diğerleri	3
3920.62.19.00.00	Diğerleri (Yalnız bioryante polietilen tereftalat film)	3
3920.69.00.00.00	Diğerleri poliesterlerden olanlar (Yalnız bioryante polietilen tereftalat film)	3
3921.19	Diğer Plastiklerden olanlar	5
3921.90.10.00.00	Poliesterlerden olanlar (Yalnız bioryante polietilen tereftalat film)	3

* Kilogram: Brüt Ağırlık

Yukarıda belirtilen eşya ancak gözetim belgesi ile ithal edilecektir. Gözetim belgesi taleplerine ilişkin başvurular, Gümrükler Tek Pencere Sistemi kapsamında Ticaret Bakanlığı internet sayfasında (www.ticaret.gov.tr) yer alan “E-Hizmetler” ve “E-İşlemler” altındaki “İthalat Belge İşlemleri” bölümünde yer alan “E-İmza Uygulamalarına Giriş” kısmında elektronik imza ile yapılır. Ayrıca, e-Devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden de başvurulabilir.

Elektronik ortamda yaşanabilecek sıkıntılar nedeniyle başvuru yapılamaması halinde, başvurular fiziksel olarak da yapılabilir. Bu durumda Tebliğ’in 1 no.lu ekinde yer alan başvuru formu kullanılır ve başvuru sahibinin ticaret sicil tasdiknamesi başvuru formuna eklenir.

Bu Tebliğ yayımı tarihini takip eden otuzuncu gün (20.04.2024) yürürlüğe girecektir.

3- 39.26 tarifesinde sınıflandırılan bazı eşya için gözetim uygulaması getirilmiştir.

21.03.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulamasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/1) ile 3926.40.00.00.11, 3926.90.97.90.14 ve 3926.90.97.90.18 gümrük tarife istatistik pozisyonu numarasında sınıflandırılan eşyadan birim gümrük kıymeti aşağıda gösterilen eşik değerlerin altında kalanların ithalinde gözetim uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Birim gümrük kıymeti (ABD Doları/Kg*)
3926.40.00.00.11	Kıymetli veya yarı kıymetli taş taklitleri (bir mesnete monteli olsun olmasın)	15
3926.90.97.90.14	Kelepçeler	3
3926.90.97.90.18	Diğerleri (Yalnız plastikten mamul boncuklar)	5,5
	Diğerleri (Plastikten mamul boncuklar hariç)	3

* Kilogram: Brüt Ağırlık

Yukarıda belirtilen eşya ancak gözetim belgesi ile ithal edilecektir. Gözetim belgesi taleplerine ilişkin başvurular, Gümrükler Tek Pencere Sistemi kapsamında Ticaret Bakanlığı internet sayfasında (www.ticaret.gov.tr) yer alan “E-Hizmetler” ve “E-İşlemler” altındaki “İthalat Belge İşlemleri” bölümünde yer alan “E-İmza Uygulamalarına Giriş” kısmında elektronik imza ile yapılır. Ayrıca, e-Devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden de başvurulabilir.

Elektronik ortamda yaşanabilecek sıkıntılar nedeniyle başvuru yapılamaması halinde, başvurular fiziksel olarak da yapılabilir. Bu durumda Tebliğ’in 1 no.lu ekinde yer alan başvuru formu kullanılır ve başvuru sahibinin ticaret sicil tasdiknamesi başvuru formuna eklenir.

Bu Tebliğ yayımı tarihini takip eden otuzuncu gün (20.04.2024) yürürlüğe girecektir.

4- Ayçiçeği tohumu ve ham ayçiçeği yağı ithalatı için tarife kontenjanı açılmış olup kontenjanın dağıtımına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir

26.01.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 25.01.2024 tarihli ve 8142 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı’na ekli Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar ile 1206.00.91.00.19, 1206.00.99.00.19 ve 1512.11.91.00.00 GTİP’lerinde sınıflandırılan ayçiçeği tohumu veya ham ayçiçeği yağı cinsi eşya için tarife kontenjanı açılmış olup tarife kontenjanı kapsamında uygulanacak gümrük vergisi oranları belirtilmiştir.

Buna göre;

1206.00.91.00.19 ve 1206.00.99.00.19 GTİP’lerinde sınıflandırılan “Diğerleri” tanıma haiz ayçiçeği tohumu için toplam 100.000 ton tarife kontenjanı açılmış olup kontenjan kapsamında ithal edilecek eşya için %12 oranında gümrük vergisi uygulanacaktır. Tarife Kontenjanının dönem sonu tarihi, bu tarih de dahil olmak üzere 15.04.2024’tür.

1512.11.91.00.00 GTİP'inde sınıflandırılan "Ayciçeği Tohumu Yağı" tanıma haiz eşya için 250.000 ton tarife kontenjanı açılmış olup kontenjan kapsamında ithal edilecek eşya için %22 oranında gümrük vergisi uygulanacaktır. Tarife Kontenjanının dönem sonu tarihi, bu tarih de dahil olmak üzere 15.04.2024'tür.

Tarife kontenjanı dışında kalan ithalatlarda ise İthalat Rejimi Kararı ile yürürlükte olan gümrük vergisi oranları uygulanmaya devam edecektir.

31.12.2023 tarihli 3'üncü mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 31.12.2023 tarihli ve 8043 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'na eki İthalat Rejimi Kararı'na göre;

1206.00.91.00.19 ve 1206.00.99.00.19 GTİP'inde sınıflandırılan eşyanın Bosna Hersek, Singapur ve Kosova menşeli olanları için gümrük vergisi oranı %0 iken diğer ülkeler menşeli olanların ithalinde %27 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

1512.11.91.00.00 GTİP'inde sınıflandırılan eşyanın Kosova menşeli olanları için %0 gümrük vergisi uygulanır iken diğer ülkeler menşeli olanlarının ithalinde %36 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Ayrıca, 26.01.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Yağlık Ayciçeği Tohumu ve Ham Ayciçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile 25.01.2024 tarihli ve 8142 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulmuş olan tarife kontenjanının dağıtım yöntemi ile başvuru ve kullanım usul ve esasları belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen GTİP'lerde sınıflandırılan eşya için açılan tarife kontenjanlarının dağıtım yöntemi "Beyanname sırasına göre tahsis yöntemi" (BSGTY) olup tarife kontenjanlarının dağıtımı, bu tarih dahil olmak üzere, 15.04.2024 tarihine kadar yapılacaktır.

Gümrük beyannamesinin tescili esnasında ilgili muafiyet kodunun seçilmesi suretiyle tarife kontenjanlarından yararlanılacağına beyan edilmesi müracaat hükmündedir. Tarife kontenjanları bir gümrük beyannamesi kapsamında azami 8.000 ton için kullanılabilecek olup bu miktarı aşan kısım için ise İthalat Rejimi Kararı ile yürürlükte olan gümrük vergisi oranları uygulanacaktır.

Ayrıca, söz konusu tarife kontenjanları için beyanname tescil tarihini takip eden 3 gün içinde yeniden tarife kontenjanından faydalanılamaz.

Bahse konu tarife kontenjanlarına ilişkin özet bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

GTİP	Eşya tanımı	Tarife kontenjanı miktarı (Ton)	Uygulanacak gümrük vergisi oranı (%)	Azami miktar (Ton)	Tahsisat yöntemi	Tarife kontenjanı dönemi sonu
1206.00.91.00.19	Diğerleri	100.000	12	8.000	BSGTY	15.04.2024 (Bu tarih dahildir)
1206.00.99.00.19	Diğerleri					
1512.11.91.00.00	Ayciçeği tohumu yağı	250.000	22	8.000	BSGTY	

Yukarıda yer verilen Karar ve Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

5- 3920.20.21.00.19 GTİP numarasında sınıflandırılan çift yönlü gerdirilmiş polipropilen film (BOPP film) eşyasına yönelik dumping soruşturması açılmıştır.

01.02.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/4) ile Türkiye'deki yerli üreticilerin başvurusu üzerine, Çin Halk Cumhuriyeti, Mısır Arap Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu menşeli olup 3920.20.21.00.19 gümrük tarife istatistik pozisyon numarasında sınıflandırılan "Diğerleri" tanımlı çift yönlü gerdirilmiş polipropilen film (BOPP film) eşyasına yönelik yapılan inceleme sonucunda dumping soruşturması açılmış ve soruşturmanın usul ve esasları belirlenmiştir.

Soruşturma konusu malın ihracatçısı, yabancı üreticisi, ithalatçısı, üye çoğunluğu bunlardan oluşan meslek kuruluşları, ihracatçı ülke hükümeti, benzer malın Türkiye'deki üreticisi, üye çoğunluğu benzer malın Türkiye'deki üreticilerinden oluşan meslek kuruluşları ilgili taraflar olarak kabul edilir ve Tebliğin yayımından itibaren posta süresi de dahil olmak üzere 37 gün içinde soru formlarını cevaplamak veya görüşlerini sunmak suretiyle kendilerini yetkili mercie bildirenler soruşturmada ilgili taraf olarak dikkate alınır.

Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilmiştir.

Soruşturma süresince geçici önlem uygulanması kararlaştırılabileceği gibi soruşturma sonunda kesin önleme karar verilmesi halinde, bu önlem geriye dönük olarak uygulanabilecektir.

Soruşturma hakkında detaylı bilgiye ihtiyaç duyan veya soruşturmaya taraf olmak isteyen kişi ve kuruluşların bizimle irtibata geçmesini rica ederiz.

6- Mevcut dampedinge karşı önlemlerden 2024 yılının ikinci yarısında süresi dolacak olanlar ilan edilmiş olup bu önlemler için nihai gözden geçirme soruşturma başvuruları başlamıştır.

01.02.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/6) uyarınca aşağıdaki tabloda yer alan dampedinge karşı önlemlerin yürürlükte kalma süreleri, bir nihai gözden geçirme soruşturması açılmaması halinde karşılarında belirtilen tarihlerde sona erecektir.

Önlemin yayımlandığı tarihteki pozisyon numarası	Önlemin yayımlandığı tarihteki eşya tanımı	Menşe ülke	Önlemin yayımlandığı Resmî Gazete tarihi	Tebliğ no	Önlemin bitiş tarihi
5503.20.00.00.00	Poliesterlerden	Hindistan Tayvan Tayland	04.08.2019	2019/26	04.08.2024

Buna göre, 04.08.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/26) ile yürürlüğe konulan kesin önlem 04.08.2024 tarihi itibarıyla sona erecektir.

Bahse konu önlemin yürürlük sürelerinin bitiminden önce tabloda yer alan ürünlerin ilgili yerli üretici veya üreticilerinin veya yerli üretim dalı adına hareket ettiğini tevsik eden gerçek veya tüzel kişi ya da kuruluşların, ilgili üründeki önlemin sona ermesinin dampedinge ve zararın devam etmesine veya yeniden meydana gelmesine yol açacağı iddiasıyla bir nihai gözden geçirme soruşturması açılması için başvuruda bulunma hakları mevcuttur. İlgili yerli üretici veya üreticilerin veya yerli üretim dalı adına hareket ettiğini tevsik eden gerçek veya tüzel kişi ya da kuruluşların başvurularını yeterli delillerle desteklemeleri esastır.

Nihai gözden geçirme soruşturmasına ilişkin başvuru formuna Ticaret Bakanlığının “<https://www.ticaret.gov.tr/ithalat>” uzantılı internet sitesinden sırasıyla “Ticaret Politikası Savunma Araçları”, “Damping ve Sübvansiyon”, “Başvuru ve Soru Formları” sekmeleri takip edilerek erişilebilmektedir.

Yeterli deliller ile desteklenmiş yazılı başvuruların, ilgili önlemin sona erme tarihinden en geç üç ay önce, başvuru sahiplerinin kendilerine ait Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adreslerinden Ticaret Bakanlığının aşağıda yer alan KEP adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Mer’i önlem, soruşturma sonuçlanıncaya kadar yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Soruşturma hakkında detaylı bilgiye ihtiyaç duyan veya soruşturmaya taraf olmak isteyen kişi ve kuruluşların bizimle irtibata geçmesini rica ederiz.

7- Çin Halk Cumhuriyeti Menşeli Olup 40.11 tarife pozisyonunda sınıflandırılan bazı dış lastikler için yürürlükte olan dampedinge karşı önlemin uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

02.12.2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/33) ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli olup 4011.20.90 gümrük tarife pozisyonu ile 4011.70.00.00.00, 4011.80.00.00.00, 4011.90.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyon numaralarında sınıflandırılan “ağır vasıta, zirai araç ve iş makineleri dış lastikleri” (kauçuktan yeni dış lastikler) tanıma haiz eşyanın ithalinde CIF bedelin %60’ı oranında dampedinge karşı kesin önlem uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiş; sonrasında 23.11.2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/35) ile nihai gözden geçirme soruşturması açılmış; yürütülen soruşturma neticesinde alınan karar 06.02.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/1)’e konu edilmiştir.

Buna göre, yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması neticesinde ÇHC menşeli ürünlere yönelik önlemin yürürlükten kalkması durumunda dampedinge ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmış olup İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/33) kapsamında uygulanmakta olan dampedinge karşı önlemin aynı oranda uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

Uygulanmaya devam edilmesine karar verilen önleme ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Menşe ülke	Dampedinge karşı önlem (CIF bedelin yüzdesi)
4011.20.90	Otobüs ve kamyonlarda kullanılanlar - yükleme endeksi 121’i geçenler	Çin Halk Cumhuriyeti	%60
4011.70.00.00.00	Tarım ve orman taşıtları ve makinelerinde kullanılan türde olanlar		
4011.80.00.00.00	Yapı, madencilik veya sanayi elleçleme taşıtları ve makinelerinde kullanılan türde olanlar		
4011.90.00.00.00	Diğerleri (yalnız ağır vasıta, zirai araç ve iş makineleri dış lastikleri)		

2024/1 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

8- Dış fırçası ithalatında yürürlükte olan korunma önleminin devam edilmesine karar verilmiştir.

Yerli üreticilerin başvurusu üzerine yürütülen soruşturma neticesinde 2018 yılında uygulanmaya başlanan ve 02.02.2024 tarihinde sona ermesi öngörülen korunma önlemi kapsamında, 9603.21.00.00.19 GTİP numarasında sınıflandırılan dış fırçalarının ithalatında son dönemde 0,15 ABD Doları/Adet tutarında ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmakta idi.

Yerli üreticiler tarafından korunma önleminin süresinin uzatılması talebiyle yapılan başvurusu üzerine açılan soruşturma sonucunda, 03.02.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2024/3 sayılı İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ uyarınca söz konusu ürünün ithalatında uygulanan korunma önleminin 3 (üç) yıl süreyle uzatılması hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına karar verilmiştir.

Söz konusu öneri doğrultusunda, 03.02.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 02.02.2024 tarihli ve 8147 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Dış Fırçası İthalatında Korunma Önlemi Uygulamasına İlişkin Karar yürürlüğe konulmuştur.

Bu Karar uyarınca, 9603.21.00.00.19 GTİP numarasında sınıflandırılan eşyanın ithalatında 03.02.2024 tarihinden itibaren aşağıdaki tabloda gösterilen tutarlarda korunma önlemi olarak ek mali yükümlülük tahsil edilecektir.

GTİP	Ek mali yükümlülük (ABD doları/adet)		
	1. dönem	2. dönem	3. dönem
	03.02.2024-02.02.2025	03.02.2025-02.02.2026	03.02.2026-02.02.2027
9603.21.00.00.19	0,13 ABD doları/adet	0,11 ABD doları/adet	0,09 ABD doları/adet

Bahse konu kararın 4'üncü maddesi uyarınca, Karar ekinde yer alan listede bulunan ülkeler ve gümrük bölgeleri menşeli eşyanın ek mali yükümlülüğünden muaf tutulması amacıyla tarife kontenjanı açılmıştır.

Tarife kontenjanı miktarı, ek mali yükümlülüğün uygulandığı her bir dönemde toplam 6.289.963 adet olarak belirlenmiş olup her bir ülke ve gümrük bölgesi menşeli eşya için bir dönemde verilecek tarife kontenjanı 2.096.654 adedi geçemeyecektir.

Yukarıda yer verilen Tebliğ ve Cumhurbaşkanı Kararı 03.02.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

9- Almanya ve İsveç menşeli olup 2836.99.90.10.00 GTİP numarasında sınıflandırılan sodyum perkarbonatlar için yürürlükte olan dumpinge karşı önlemin uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

02.03.2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/7) ile 2836.99.90.10.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu numarasında sınıflandırılan "sodyum perkarbonatlar" cinsi eşyanın Almanya menşeli olanların ithalatında CIF bedelin %5 ile %12 arasında firma bazında değişen oranlarda, İsveç menşeli olanların ithalatında ise CIF bedelin %12'si oranında dumpinge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuş; sonrasında 25.02.2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/7) ile nihai gözden geçirme soruşturması açılmış; yürütülen soruşturma neticesinde alınan karar 07.02.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/2)'e konu edilmiştir.

Buna göre, yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması neticesinde Almanya ve İsveç menşeli ürünlere yönelik önlemin yürürlükten kalkması durumunda dumpingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmış olup İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/7) kapsamında uygulanmakta olan dumpinge karşı önlemin aynı oranda uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

Uygulanmaya devam edilmesine karar verilen önleme ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Menşe ülke	Firma unvanı	Dampinge karşı önlem (CIF bedelin yüzdesi)
2836.99.90.10.00	Sodyum perkarbonatlar	Almanya Federal Cumhuriyeti	Solway Chemicals Gmbh	%5
			Diğerleri	%12
		İsveç Krallığı	Tüm firmalar	%12

2024/2 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10- Rusya menşeli olup 7005.29 alt tarife pozisyonunda sınıflandırılan renksiz düzcamlar için yürürlükte olan dampinge karşı önlemin uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

23.12.2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/35) ile Rusya menşeli olup 7005.29 alt tarife pozisyonunda sınıflandırılan “Diğerleri” tanımlı renksiz düzcam cinsi eşyanın ithalinde ihracatçı firmaya göre CIF bedelin %8’i veya %10’u oranında dampinge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuş; sonrasında 29.11.2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/36) ile nihai gözden geçirme soruşturması açılmış; yürütülen soruşturma neticesinde alınan karar 07.02.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/3)’e konu edilmiştir.

Buna göre, yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması neticesinde, Rusya menşeli ürünlere yönelik önlemin yürürlükten kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmış olup İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/35) kapsamında uygulanmakta olan dampinge karşı önlemin aynı oranda uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

Uygulanmaya devam edilmesine karar verilen önleme ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Menşe ülke	Firma unvanı	Dampinge karşı önlem (CIF bedelin yüzdesi)
7005.29	Diğerleri	Rusya Federasyonu	Guardian Steklo Rostov LLC	%8
			Guardian Steklo Ryazan LLC	%8
			JSC Saratovstroysteklo	%8
			Diğerleri	%10

2024/3 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

11- Yeşil mercimeğin gümrük vergisi oranı 30 Haziran 2024 tarihine kadar %0’a düşürüldü.

13.02.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 8184 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı eki Karar ile İthalat Rejimi Kararı eki I sayılı listede değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, İthalat Rejimi Kararı eki I sayılı listede yer alan ve 0713.40.00.00.12 GTİP numarasında sınıflandırılan yeşil mercimek ile ilgili satıra (5) numaralı dipnot eklenmiş olup bu dipnotta “30 Haziran 2024 tarihine kadar (bu tarih dahil) gümrük vergisi %0 olarak uygulanır” düzenlemesine yer verilmiştir.

Değişiklik sonrasında, anılan GTİP’in gümrük vergi oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

GTİP	Dipnot	Gümrük Vergisi Oranı (%)											
		AB,BK	GÜR	B-HER	G.KORE	MLZ	SNG	KOS	VNZ	BAE	TPS-OIC	D-8	DÜ
0713.40.00.00.12	5	19,3	19,3	0	0	19,3	0	19,3	0	19,3	18,6	19,3	19,3

Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

12- Türkiye-Birleşik Krallık STA’sı kapsamındaki elektrikli akümülatörler ve elektrikli araçlara ilişkin geçici menşe kurallarında değişiklik yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşması Eki Menşe Protokolü uyarınca, 87’nci fasılda yer alan bazı elektrikli araçlar ile bu araçlarda kullanılan akümülatörlere ilişkin menşe kazanım kurallarında 01.01.2027 tarihine kadar aşamalı bir geçiş süreci öngörülmüş ve 14.04.2021 - 31.12.2023 döneminde geçerli olacak menşe kuralları ile 01.01.2024-31.12.2026 döneminde geçerli olacak menşe kuralları birbirinden ayrılaştırılmış idi. İlk dönemde geçerli olan menşe kazanım kuralları ikinci dönemdeki menşe kazanım kurallarına nazaran daha esnek menşe kazanım kuralları içermektedir.

Türkiye-Birleşik Krallık Ortak Komitesi’nce alınan 1/2023 sayılı Kararla, yukarıda bahsi geçen iki aşamalı geçiş döneminin tek aşamaya düşürülmesine, daha evvel ilk geçiş döneminde geçerli olan geçici menşe kurallarının bu geçiş döneminin tamamında geçerli olmasına karar verilmiş; bu Kararın 01.01.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere onaylanmasına Cumhurbaşkanınca karar verilmiş ve buna ilişkin 8048 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı 31.12.2023 tarihli 5’inci mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

21.02.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmelik değişikliği ile yukarıda özetlenen değişiklikler Türkiye-Birleşik Krallık STA’sına ilişkin tercihli menşe yönetmeliğine aktarılmıştır.

Buna göre daha önce 01.01.2024-31.12.2026 döneminde geçerli olması kararlaştırılan eski menşe kuralları ile yeni menşe kuralları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ürün tanımını içeren armonize sistemi sınıflandırması (2017)	Eski menşe kuralları	Yeni menşe kuralları
85.07		
87.02, 87.03 ve 87.04 pozisyonlarında yer alan vasıtaların itilmesi için birincil elektrik gücü kaynağı olarak kullanılan türde ve genellikle "pil paketleri" olarak anılan bir veya daha fazla pil hücresi veya pil modülü içeren akümülatörler ve bunları kendi aralarında birbirine bağlayacak devreler	Menşeli olmayan aktif katot girdileri hariç, TPD (ürünün yer aldığı pozisyon dışındaki herhangi bir pozisyonda yer alan girdilerden), veya AMOG % 40 (FÇF) (kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 40'ını geçmeyen imalat).	ATPD (ürünün yer aldığı alt pozisyon, dışındaki herhangi bir pozisyonda yer alan girdilerden), Menşeli olmayan pil hücrelerinden veya pil modüllerinden pil paketlerinin montajı; veya AMOG % 70 (FÇF) (kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %70'ini geçmeyen imalat).
- 87.02, 87.03 ve 87.04 pozisyonlarında yer alan taşıtların itici gücü için birincil elektrik gücü kaynağı olarak kullanılan türde bir elektrik akümülatörüne dahil edilmek üzere tasarlanmış pil hücreleri, pil modülleri ve veya bunların parçaları	Menşeli olmayan aktif katot girdileri hariç, TPD (ürünün yer aldığı pozisyon dışındaki herhangi bir pozisyonda yer alan girdilerden), veya AMOG % 50 (FÇF) (kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 50'sini geçmeyen imalat).	TPD (ürünün yer aldığı pozisyon dışındaki herhangi bir pozisyonda yer alan girdilerden), veya AMOG %70 (FÇF) (kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %70'ini geçmeyen imalat).
87.02-87.04		
- harici elektrik güç kaynağına ("hibrit") takılarak şarj edilebilenler dışında tahrik için motor olarak hem içten yanmalı motor hem de elektrik motoru olan vasıtalar; -harici elektrik güç kaynağına takılarak şarj, edilebilen tahrik motorları olarak hem içten yanmalı pistonlu motor hem de elektrik motoruna sahip vasıtalar ("fişli hibrit"); - tahrik için sadece elektrik motorlu vasıtalar	AMOG % 55 (FÇF) (kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 55'ini geçmeyen imalat).	AMOG %60 (FÇF) (kullanılan menşeli olmayan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %60'ını geçmeyen imalat).

Bu Yönetmelik 01.01.2024 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sosyal güvenlikte son gelişmeler

1. Hastalık ve analık halinde geçici iş göremezlik ödeneği hesap yönteminde başa dönüldü

21 Mart 2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Anayasa Mahkemesi’nin 1/2/2024 tarihli ve E: 2021/61, K: 2024/31 sayılı kararı ile özetle;

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 17. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “...hastalık ve analık...” ve “...analık ve hastalık halinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki on iki aydaki...” ibareleri ile ikinci cümlesi iptal edilmiştir. Kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra (21/12/2024) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

İlgili madde esasen 15.4.2021 tarih ve 7316 sayılı Kanun’un 9. maddesi ile; hastalık ve analık halinde geçici iş göremezlik hesabından suistimal ile fazla yapılacak ödeneklerin önüne geçilmesi amacıyla değişikliğe gidilmiş idi. Yapılan değişiklikle madde;

“İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç iş kazasının olduğu, meslek hastalığında ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki on iki aydaki son üç ay içinde; analık ve hastalık halinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki on iki aydaki 80’inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlar toplamının, bu kazançlara esas prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, iş göremezliğin başladığı tarihten önceki son bir yıl içerisinde 180 günden az kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olanlara hastalık ve analık halinde ödeneğe esas tutulacak günlük kazanç, iş göremezliğin başladığı tarihteki günlük prime esas kazanç alt sınırının iki katını geçemez.” şeklini almış idi.

Bu şekilde hastalık ve analık halinde geçici göremezlik hesabı iş kazası ve meslek hastalığına göre farklılaştırılmış, ödeneğe esas ortalama günlük kazanç sınırları azaltılmıştır. Analık ve hastalık halinde son 12 aylık dönemdeki kazançların dikkate alınması esası getirilmiş, ilaveten kişinin son yılda 180 günden az prim ödemesi varsa bu defa, iş göremezliğin başladığı tarihteki günlük prime esas kazanç alt sınırının iki katını geçemeyecek şekilde ödeneğe esas kazançlara üst sınır getirilmiştir. Mahkeme suistimal halinde SGK denetim elemanlarının eksikliği gidermesi gerektiği, suistimal eden kişiler yanında kurallara uyan kişiler bakımından bir güvencenin getirilmediği gerekçesi ile hükmü iptal etmiştir.

2. İş kazası, meslek hastalığı ile hastalık durumlarında üçüncü kişilerin sorumluluğunda değişiklik

SGK tarafından yayımlanan 04.03.2024 tarih ve 91199358 sayılı Genel Yazı ile 5510 sayılı Kanun’un “İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu” başlıklı 21’inci maddesinin beşinci fıkrasında değişikliğe gidilmiştir. Söz konusu değişiklik Anayasa Mahkemesinin 30.11.2022 tarihli ve E. 2022/73, K. 2022/149, (16.02.2023 tarihli R.G.) sayılı kararına istinaden gerçekleşmiştir.

5510 sayılı Kanun’un “İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu” başlıklı 21’inci maddesinin;

Beşinci fıkrası "İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez. Ayrıca, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez." şeklindedir.

Özetle;

5510 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin dördüncü fıkrası kusurlu üçüncü kişi sıfatına haiz kişilerin rücu sorumluluğunu, beşinci fıkrası da üçüncü kişi olarak rücu işlemi yapılabilecek kişilere istisna hükmünü düzenlemektedir.

Beşinci fıkranın son cümlesi hükmü incelendiğinde ise; iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine rücu yoluna gidilemeyeceği gibi her bir sigortalı için bağlanan gelirler nedeniyle kendi hak sahiplerine rücu yoluna gidilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Ancak, her iki tarafın da sigortalı olduğu ve hayatını kaybettiği olaylarda her birinin diğerine göre üçüncü kişi sayılması nedeniyle rücuca gidilip gidilemeyeceği konusunda tereddütler oluşmuştur.

Mevcut uygulamada; 18.03.2021 tarihli Başkanlık oluru ile 5510 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesiyle ilgili olarak, her iki tarafı Kurumumuz sigortalısı olan ve kusur tespiti yapılan trafik iş kazalarında, işverenleri aynı veya farklı olan birden fazla kusurlu sigortalının aynı olay ile iş kazasına maruz kalarak hayatlarını kaybetmeleri durumunda, her bir sigortalı yönünden üçüncü kişi konumunda olan diğer sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirler için sigortalının hak sahiplerine rücu edilmesi yönünde değerlendirme yapılması talimatlandırılmış idi.

Başkanlık Makamının son 22.12.2023 tarihli oluruyla; 18.03.2021 tarihli olur iptal edilerek, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm sebebiyle hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için; iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan kendi hak sahiplerine (üçüncü kişi durumunda olan) veya aynı iş kazası sonucu ölen birden fazla sigortalının bulunması halinde ise iş kazasının meydana gelmesinde kusuru bulunan diğer sigortalının (üçüncü kişi konumunda olan) hak sahiplerine 5510 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin beşinci fıkrası gereğince rücu işlemi yapılmaması talimatlandırılmıştır.

Başkanlık Makamının 18.03.2021 tarihli oluru ile 22.12.2023 tarihli oluru arasında düzenlenen müfettiş raporlarına ilişkin olarak, hak sahiplerine 5510 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi beşinci fıkrası gereğince rücu işlemi yapılmamasının yerinde olacağı ayrıca belirtilmiştir.

3. 5510 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre uygulanan gecikme cezası oranı yeniden belirlendi.

12.03.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile (8256 karar sayılı) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 89'uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre uygulanan gecikme cezası oranı yeniden belirlenmiştir.

Mezkûr değişiklikte;

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 89'uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan Sosyal Güvenlik Kurumu'nun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmediğinde, ödenmeyen kısma sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için % 2 olarak uygulanan gecikme cezası oranı 01/04/2024 tarihinden itibaren % 3'e çıkarılmıştır.

4. 2024 yılı asgari ücret desteği uygulamasına ilişkin SGK genelgesi yayımlandı.

Genelge 'de özetle;

4.1. Genel olarak

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

- 2023 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 671 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2024 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,
- 2024 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2024 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için günlük 23,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacaktır.

Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı, 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 1.341 Türk lirası olarak esas alınacaktır.

Bu durumda;

2024 yılında tescil edilmiş veya edilecek olan işyerleri ile 2023 yılı öncesi tescil edilmiş olup 2023 yılında hiç bildirim yapılmayan işyerleri için uzun vadeli sigorta kollarını içeren belge türlerinden bildirilen tüm sigortalıların prim ödeme gün sayıları esas alınacaktır. Dolayısıyla, 2024 yılında tescil

edilen işyerlerinde 671 TL (0510 ve 0520 iş kolu kodlu ve 4, 5, 35, 36 ve 55 No.lu belge türleri işyerlerinde yer altında çalıştırılan sigortalılar için 1.789 TL), 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesi uygulanan özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 1.341 TL ve altında günlük sigorta primine esas kazanç bildirilmiş olunması şartı aranmadan prime esas kazanç alt sınırı ve üst sınırları arasında bildirilen tüm sigortalıların prim ödeme gün sayıları hesaplamada esas alınacaktır.

4.2. Destekten yararlanmaya ilişkin usul ve esaslar

Önceden yeni ve eski tescil işyerleri bakımından farklılık arz eden kimi hususlar bu dönemde ortadan kaldırılmıştır.

4.2.1. Aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresinde verilmesi

2024 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ilişkin olmak üzere yasal süresi dışında verilen ve gün sayısını artıracak mahiyetteki ek aylık prim ve hizmet belgelerindeki/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki kayıtlı sigortalılar için bildirilen prim ödeme gün sayıları destekten yararlanılacak günün hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.

Buna karşılık yasal süresi dışında verilen ve gün sayısını azaltacak mahiyetteki (iptal niteliğindeki) aylık prim ve hizmet belgelerindeki/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki kayıtlı sigortalılar için bildirilen prim ödeme gün sayıları destekten yararlanılacak günün hesaplanmasında dikkate alınacaktır.

Aylık prim ve hizmet belgesinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresi içinde verilmemesi halinde belgelerin/beyannamelerin yasal süresinde verilmemesi aylar için destekten yararlanılamayacaktır.

4.2.2. Aylık prim ve hizmet belgelerinden veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden kaynaklanan sigorta primlerinin yasal süresinde ödenmesi

2024 Ocak ile Aralık ayları/dönemlerinde söz konusu destekten yararlanılması bakımından aylık prim ve hizmet belgelerinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içinde verilmesinin yanı sıra tahakkuk edecek olan sigorta primlerinin de yasal süresi içinde ödenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla 2024 yılına ilişkin olduğu ayı/dönemi takip eden ayda ödenmesi gereken son tarihe kadar sigorta primlerinin ödenmemiş olması halinde destekten yararlanılması mümkün değildir.

Önceki düzenlemelerde ise eski tescil işyerleri için uygulanacak olan asgari ücret desteğinden işverenler Kuruma vadesi geçmiş borcu olsa dahi yararlanabileceği gibi, aylık prim ve hizmet belgesinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden kaynaklanan prim borçlarının ödenmiş olması şartı da aranmamaktaydı.

4.2.3. İşyerinin yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının bulunmaması, borçlarının çeşitli kanunlar gereğince yapılandırılmış veya 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine istinaden tecil ve taksitlendirilmiş olması

Önceki düzenlemelerden farklı olarak; destekten yararlanabilmesi için 2024 yılında Kuruma vadesi geçmiş

borcun bulunmaması veya söz konusu borcun çeşitli kanunlar gereğince yapılandırılmış ya da 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine göre taksitlendirilmiş olması gerekmektedir.

4.2.4. 2024 yılı ocak ile aralık ayları/dönemi için sigorta primine esas kazancın eksik bildirilmiş veya hiç bildirilmemiş olması

2024 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için sigorta primine esas kazancın eksik bildirildiğinin veya hiç bildirilmediğinin denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde veya mahkeme kararları neticesinde ya da kamu kurum ve kuruluşlardan alınan yazılardan anlaşılması halinde, 2024 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için destekten yararlanmayacağı gibi yararlanılmış olması halinde, yararlandırılan tutarlar gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte geri alınacaktır.

Diğer taraftan 2024/Ocak ile Aralık aylarında/döneminde tek bir ayda dahi 2024 yılı Ocak ile Aralık aylarına ait aylık brüt asgari ücretin onda birini (2.000,25 TL) geçen tutarda eksik prime esas kazanç bildirim yapıldığının veya hiç bildirim yapılmadığının tespiti halinde 2024/Ocak ile Aralık aylarında/döneminde destekten yararlanılamayacağı gibi yararlanılmış olması halinde, yararlandırılan tutarlar gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden geri alınacaktır.

4.2.5. 2024 yılı ocak ile aralık ayları/dönemi için çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirdiği sigortalıları fiilen çalıştırmadığı yönünde herhangi bir tespitin bulunmaması gerekir.

Aksi halde bu işverenler 2024 yılı Ocak (daha sonra tescil edilmiş ise tescil ayı) ile 2024 Aralık ayları/dönemi için destekten yararlanamayacağı gibi 2024 yılı Ocak ile Aralık aylarında/döneminde yararlanılmış destek tutarı olması halinde yararlandırılan tutarlar gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte geri alınacaktır.

4.2.6. Eski tescil işyerleri bakımından 2024 ocak ile aralık aylarında/döneminde bildirilen sigortalı sayısının 2023 yılı ocak ile aralık aylarında/döneminde en az bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısından az olmaması

Destekten yararlanılacak ayda/dönemde aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından bildirilen sigortalı sayısının, 2023 yılı Ocak ile Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında olması halinde, en az sigortalı sayısının altında bildirim yapılan ayda/aylarda destekten yararlanılamayacaktır.

4.3. Ortak hükümler

4.3.1. Muvazaalı işlemlerin önlenmesi

Asgari ücret desteğinden yararlanmak amacıyla, mevcut bir işyerinin kapatılarak değişik bir ad veya unvan ya da iş birimi olarak faaliyete geçirildiğinin anlaşılması halinde, bu nitelikteki işyeri işverenleri asgari ücret desteğinden yararlandırılmayacak, yararlanılmış olması halinde yararlandırılan tutarlar gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilecektir.

4.3.2. Devir, intikal ve adres değişikliklerinde asgari ücret desteğinden yararlanılması

İşyerlerinin devredilmesi veya intikal etmesi durumunda işyerini devralan veya işyeri intikal eden işverenler adına yeni bir dosya açılmayıp mevcut işyeri dosyası üzerinden işyeri bildirgesi alınmak suretiyle işlemler yürütüldüğünden asgari ücret desteği uygulamasında, devredilen veya intikal eden işyerleri bakımından işveren değişikliği üzerinde durulmaksızın işyeri bazında işlemlerin yapılması gerekmektedir.

4.3.3. Asgari ücret desteęinin sigorta prim borçlarına mahsup edilmesi

Bu genelgede belirlenen usul ve esaslara göre bulunacak asgari ücret desteğiyle sağlanacak indirim tutarı, ilgili ayı takip eden ay/aylardan doğan sigorta prim borçlarına mahsup edilecektir.

4.3.4. Asgari ücret desteğinden yararlanmak için başvuru şartı yoktur.

5510 sayılı Kanun'un geçici 96'ncı maddesinde yer alan asgari ücret desteğinden yararlanmak için işverenlerin başvuru şartı aranmayacak olup, genelgede belirtilen şartları taşıyan işverenlerimiz Kanun hükümlerinden yararlanacaktır.

Bu Genelge hükümleri 01.01.2024 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunun 2023/1438 esas numaralı 2023/1324 sayılı kararı

Kararın gerekçesi, bahsi geçen şirketin ilgili Bakanlığın ilgili Gümrük Müdürlüğüne açmış olduğu davanın ilgili Bölge İdare Mahkemesine bağlı olan Vergi Dava Dairesinin ısrar kararının temyizden incelenerek bozulması şeklindedir.

Yargılanma süreci:

Dava konusu istem: Davacı adına 2019 yılında tescilli 7 adet serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyanın kıymetinin, referans kıymete yükseltilmesi suretiyle beyan edilerek ödenen gümrük ve katma değer vergileri ile dumpinge karşı verginin, eşyaya ait faturada gösterilen kıymete göre hesaplanan tutardan fazlasının 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 211. maddesi uyarınca iadesi isteminin reddine dair karara vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali ve fazladan ödenen tutarın yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açılmıştır.

İlgili Vergi Mahkemesinin kararı:

Referans kıymet, 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre belirlenmiş gerçek satış bedeli değildir. Dolayısıyla, bu kıymetin ithalata konu edilen eşyaya ait gümrük vergilerinin hesaplanmasında esas alınması mümkün değildir. Bu nedenle, referans kıymetten kaynaklanan fark vergilerde ve bu vergilerin iadesi isteminin reddine ilişkin karara vaki itirazın reddinde hukuki isabet görülmemiştir.

Davacı tarafından ödenen vergilerin yasal faiziyle iadesi talep edilmiştir. Yasal faizden anlaşılması gereken 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen tecil faizidir. 4458 sayılı Kanun'un 216. maddesinde 7190 sayılı Kanun'la yapılan değişikliğin yalnızca yeni kuralın yürürlüğe girdiği tarihten sonra tahsil edilen vergilerin iadesinde uygulanacağına ilişkin yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle fazla ödenen tutarın 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 216. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca tecil faiziyle iadesi gerekmektedir.

Vergi Mahkemesi bu gerekçeyle davanın kabulüne, dava konusu işlemin iptaline, fazladan ödenen verginin ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak tecil faiziyle birlikte iadesine karar vermiştir.

Davalının istinaf istemini inceleyen ilgili Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairesinin kararı:

Vergi Dava Dairesi, Vergi Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğunu belirterek istinaf istemini reddetmiştir.

Davalının temyiz istemini inceleyen Danıştay Yedinci Dairesinin 13/02/2023 tarih ve E:2021/4811, K:2023/519 sayılı kararı:

Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının dava konusu işlemin iptaline, ödenen vergilerin iadesine ve hükmedilen faiz tutarının yasal faize isabet eden kısmına yönelik hüküm fıkralarına yöneltilen istinaf isteminin reddine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen temyiz isteminin incelenmesi:

Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının, dava konusu işlemin iptaline ve fazladan ödenen vergilerin iadesine ilişkin kısmı ile ödeme tarihinden itibaren hesaplanmak üzere iadesine hükmedilen tecil faizinin yasal faize isabet eden kısmına yönelik istinaf isteminin reddi yolundaki hüküm fıkrası, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, anılan hüküm fıkrasının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmamıştır.

Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının, faiz istemine ilişkin hüküm fıkrasının yasal faiz oranını aşan kısmına yöneltilen istinaf isteminin reddine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen temyiz isteminin incelenmesi:

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 216. maddesinin 07.11.2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 24/10/2019 tarih ve 7190 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle değişik (1) numaralı fıkrasında, gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde, geri vermeye konu fazla tahsilatın yükümlüden kaynaklanması durumunda geri verme başvurusunun yapıldığı tarihten, diğer durumlarda ise tahsilat tarihinden geri verme kararının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için geri verilecek tutar üzerinden, aynı dönemde 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen tecil faizi oranında hesaplanacak faizin ödeneceği hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, serbest dolaşıma giriş beyannamelerinin tescil tarihlerinin, vergilerin geri verilmesinde 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen tecil faiziyle iade edilmesine ilişkin yasal değişikliğin yürürlüğe girdiği 07/11/2019 tarihinden önce olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre fazla ödemeye konu serbest dolaşıma giriş beyannamelerinin 07/11/2019 tarihinden önce tescil edilmiş olması karşısında, gümrük yükümlülüğünün başladığı beyannamelerin tescil tarihi itibarıyla 3095 sayılı Kanun Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'da öngörülen yasal faiz oranında hesaplanacak faiziyle iade edilmesi gerekmekte olup, anılan tarihte yürürlükte olmayan hükme dayanılarak tecil faiziyle iadeye ilişkin hüküm fıkrasının yasal faiz oranını aşan kısmında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Karar sonucu:

Daire bu gerekçeyle Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının dava konusu işlemin iptaline ve fazladan ödenen vergilerin iadesine ilişkin kısmı ile ödeme tarihinden itibaren hesaplanmak üzere iadesine hükmedilen tecil faizinin yasal faize isabet eden kısmına yöneltilen istinaf isteminin reddine ilişkin hüküm fıkrasını onamış, kararın, faize ilişkin hüküm fıkrasının yasal faiz oranını aşan kısmını ise bozmuştur.

Yargısal yetki alanının yeniden belirlenmesi nedeniyle dosyanın gönderildiği ilgili Bölge İdare Mahkemesine bağlı Vergi Dava Dairesinin ısrar kararı:

Kararda yer alan hukuksal nedenler ve gerekçeyle bozulan hüküm fıkrası yönünden ısrar etmiştir.

Temyiz edenin iddiaları:

10/04/2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 216. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişiklik sonucu, gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde, (geri vermeye konu fazla tahsilatın yükümlüden kaynaklanması durumunda geri verme başvurusunun yapıldığı tarihten, diğer durumlarda ise tahsilat tarihinden geri verme kararının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için) geri verilecek tutar üzerinden işleyecek faiz oranının, mevcut düzenlemede tecil faizi iken kanuni faiz olarak değiştirildiği; öte yandan, davacının dava dilekçesinde tecil faizi talebinde bulunmadığı belirtilerek ısrar kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

Karşı tarafın savunması:

Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi'nin düşüncesi:

Temyizen incelenen ısrar kararının, Danıştay Yedinci Dairesinin kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Hukuki değerlendirme:

Danıştay Yedinci Dairesinin yukarıda yer verilen kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ısrar kararının bozulması gerekmektedir.

Karar sonucu:

Açıklanan nedenlerle;

- ▶ Davalının temyiz isteminin KABULÜNE,
- ▶ İlgili Bölge İdare Mahkemesine bağlı Vergi Dava Dairesinin ısrar kararının BOZULMASINA,
- ▶ Yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına,

22.11.2023 tarihinde oybirliğiyle kesin olarak karar verilmiştir.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun 2023/1379 esas numaralı 2023/1316 sayılı karar

Şirket tarafından Bakanlığa bağlı ilgili Gümrük Müdürlüğüne açılmış olan davada, ilgili Bölge İdare Mahkemesine bağlı olan Vergi Dava Dairesinin ısrar kararının temyizden incelenerek bozulması istenmiştir.

Yargılama süreci:

Dava konusu istem: Davacı adına 2019 yılında tescilli 10 adet serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyanın kıymetinin, referans kıymete yükseltilmesi suretiyle beyan edilerek ödenen gümrük, ilave gümrük ve katma değer vergileri ile dampa karşı verginin, eşyaya ait faturada gösterilen kıymete göre hesaplanan tutardan fazlasının 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 211. maddesi uyarınca iadesi isteminin reddine dair karara vaki itirazın reddi yolundaki işlemin iptali ve fazladan ödenen tutarın yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açılmıştır.

Vergi Mahkemesinin kararı:

Referans kıymet, 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre belirlenmiş gerçek satış bedeli değildir. Dolayısıyla, bu kıymetin ithalata konu edilen eşyaya ait gümrük vergilerinin hesaplanmasında esas alınması mümkün değildir. Bu nedenle, referans kıymetten kaynaklanan fark vergilerde ve bu vergilerin iadesi isteminin reddine ilişkin karara vaki itirazın reddinde hukuki isabet görülmemiştir.

Davacı tarafından ödenen vergilerin yasal faiziyle iadesi talep edilmiştir. Yasal faizden anlaşılması gereken 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen tecil faizidir. 4458 sayılı Kanun'un 216. maddesinde 7190 sayılı Kanun'la yapılan değişikliğin yalnızca yeni kuralın yürürlüğe girdiği tarihten sonra tahsil edilen vergilerin iadesinde uygulanacağına ilişkin yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle fazla ödenen tutarın 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 216. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca tecil faiziyle iadesi gerekmektedir.

Vergi Mahkemesi bu gerekçeyle davanın kabulüne, dava konusu işlemin iptaline, fazladan ödenen verginin ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak tecil faiziyle birlikte iadesine karar vermiştir.

Davalının istinaf istemini inceleyen Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairesinin kararı:

İlgili Vergi Dava Dairesi, Vergi Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğunu belirterek istinaf istemini reddetmiştir.

Davalının temyiz istemini inceleyen Danıştay Yedinci Dairesinin 13.02.2023 tarihli ve E:2021/4810, K:2023/518 sayılı kararı:

Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının dava konusu işlemin iptaline, ödenen vergilerin iadesine ve hükmedilen faiz tutarının yasal faize isabet eden kısmına yönelik hüküm fıkralarına yöneltilen istinaf isteminin reddine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen temyiz isteminin incelenmesi:

Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının, dava konusu işlemin iptaline ve fazladan ödenen vergilerin iadesine ilişkin kısmı ile ödeme tarihinden itibaren hesaplanmak üzere iadesine hükmedilen tecil faizinin yasal faize isabet eden kısmına yönelik istinaf isteminin reddi yolundaki hüküm fıkrası, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, anılan hüküm fıkrasının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmamıştır.

Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının, faiz istemine ilişkin hüküm fıkrasının yasal faiz oranını aşan kısmına yöneltilen istinaf isteminin reddine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen temyiz isteminin incelenmesi:

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 216. maddesinin 07.11.2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 24/10/2019 tarih ve 7190 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle değişik (1) numaralı fıkrasında, gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde, geri vermeye konu fazla tahsilatın yükümlüden kaynaklanması durumunda geri verme başvurusunun yapıldığı tarihten, diğer durumlarda ise tahsilat tarihinden geri verme kararının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için geri verilecek tutar üzerinden, aynı dönemde 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen tecil faizi oranında hesaplanacak faizin ödeneceği hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, serbest dolaşıma giriş beyannamelerinin tescil tarihlerinin, vergilerin geri verilmesinde 6183 sayılı Kanun'a göre belirlenen tecil faiziyle iade edilmesine ilişkin yasal değişikliğin yürürlüğe girdiği 07/11/2019 tarihinden önce olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre fazla ödemeye konu serbest dolaşıma giriş beyannamelerinin 07/11/2019 tarihinden önce tescil edilmiş olması karşısında, gümrük yükümlülüğünün başladığı beyannamelerin tescil tarihi itibarıyla 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'da öngörülen yasal faiz oranında hesaplanacak faiziyle iade edilmesi gerekmekte olup, anılan tarihte yürürlükte olmayan hükme dayanılarak tecil faiziyle iadeye ilişkin hüküm fıkrasının yasal faiz oranını aşan kısmında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Karar sonucu:

Daire bu gerekçeyle Vergi Dava Dairesi kararının, mahkeme kararının dava konusu işlemin iptaline ve fazladan ödenen vergilerin iadesine ilişkin kısmı ile ödeme tarihinden itibaren hesaplanmak üzere iadesine hükmedilen tecil faizinin yasal faize isabet eden kısmına yöneltilen istinaf isteminin reddine ilişkin hüküm fıkrasını onamış, kararın, faize ilişkin hüküm fıkrasının yasal faiz oranını aşan kısmını ise bozmuştur.

Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairesinin ısrar kararı:

Vergi Dava Dairesi, ilk kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçeyle bozulan hüküm fıkrası yönünden ısrar etmiştir.

Temyiz edenin iddiaları:

10/04/2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun kapsamında, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 216. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişiklik sonucu, gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde, (geri vermeye konu fazla tahsilatin yükümlüden kaynaklanması durumunda geri verme başvurusunun yapıldığı tarihten, diğer durumlarda ise tahsilat tarihinden geri verme kararının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için) geri verilecek tutar üzerinden işleyecek faiz oranının, mevcut düzenlemede tecil faizi iken kanuni faiz olarak değiştirildiği; öte yandan, davacının dava dilekçesinde tecil faizi talebinde bulunmadığı belirtilerek ısrar kararının bozulması gerektiği ileri sürülmüştür.

Karşı tarafın savunması:

Cevap verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi'nin düşüncesi:

Temyizen incelenen ısrar kararının, Danıştay Yedinci Dairesinin kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Hukuki değerlendirme:

Danıştay Yedinci Dairesinin yukarıda yer verilen kararının dayandığı aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle ısrar kararının bozulması gerekmektedir.

Karar sonucunda;

- ▶ Davalının temyiz isteminin KABULÜNE,
- ▶ Sorumlu Bölge İdare Mahkemesi Vergi Dava Dairesinin ısrar kararının BOZULMASINA,
- ▶ Yeniden verilecek kararda karşılanacağından, yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına gerek bulunmadığına,

22.11.2023 tarihinde oybirliğiyle kesin olarak karar verilmiştir.

18.12.2023 tarihli ve 62030549-125-1473416 sayılı özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Gelir ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü)

Konu: Nakdi sermaye artışının kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapıp yapılmayacağı

Özet: İlgide kayıtlı özelge talep formunda; bahsi geçen Şirketin şirket birleşme, satın alma konularında danışmanlık hizmetleri sunmakta olduğu, firmanın yılı gelir tablosunda brüt satışlarının tamamının danışmanlık hizmetlerinden elde edilen gelir tutarından oluştuğu, ayrıca bilançodaki aktif büyüklüğün içindeki belirli miktardaki TL'nin "Bağlı Ortaklıklar Hesabında" yer alan tutardan meydana geldiğini belirtilerek, Kurumlar

Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinin (i) bendi kapsamında nakdi sermaye artırımından kaynaklanan faiz indiriminden yararlanıp yararlanılamayacağı hususunda Başkanlığın görüşü talep edilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Diğer indirimler" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde;

"Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'si hesaplanmalıdır.

Dahası, nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için bu oran %75 olarak uygulanır. Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanır. Bu dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmamalıdır.

Bu bent hükümlerine göre hesaplanacak indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanun'un 12'nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmamalıdır.

Bu bentte yer alan oranı, şirketlerin aktif büyüklükleri, ortaklarının hukuki niteliği, çalışan personel sayıları ve yıllık net satış hasılatlarına göre veya sermayenin kullanıldığı yatırımdan elde edilen gelirlerin kurumun esas faaliyeti kapsamında olmayan faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşmasına göre ya da sermayenin kullanıldığı yatırımların teşvik belgeli olup olmadığına veyahut makine ve teçhizat veya arsa ve arazi yatırımları için sermayenin kullanıldığı alanlar itibarıyla ya da bölgeler, sektörler ve iş kolları itibarıyla ayrı ayrı sınıfa kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya; halka açık sermaye şirketleri için halka açıklık oranına göre %150'ye kadar farklı uygulamaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Konuya ilişkin olarak 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin "10.6.2. İndirimden yararlanacak olanlar" başlıklı bölümünde;

"İndirimden finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri

hariç olmak üzere, şartları sağlayan sermaye şirketlerinin yararlanabilmeleri mümkündür. Dolayısıyla finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri bu indirimden yararlanamayacaktır." açıklaması yer almaktadır.

Öte yandan, 3.4.2015 tarihli ve 8793 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin "Ana Sözleşme Tadil Metni" kısmının "Amaç ve Konu" başlıklı 3'üncü maddesinde "Şirketin başlıca amaç ve konusu vergi dışı mali konularda, özellikle yerli ve yabancı finans piyasaları düzenlemelerine ilişkin olarak Sermaye Piyasası mevzuatında belirtilen yatırım danışmanlığını içermek kaydıyla teknik planlama, programlama, bütçeleme, projelendirme, finansal ve organizasyon, firma değerleri gibi konularda danışmanlık ve araştırma yapmak, bünyesinde yatırılabilir fonlar toplamak ve bu fonları kar etme yeteneğine ve potansiyeline sahip sermaye şirketlerinin çıkarmış olduğu veya çıkaracağı hisse senetleri ile diğer menkul kıymetlere yatırım sureti ile değerlendirmek, kurulmuş ve kurulacak şirketlerin sermaye ve yönetimlerine katılarak bunların yatırım, finansman, organizasyon ve diğer ortak hizmet alanlarında aktif bir şekilde faaliyette bulunmak ve bu konulardaki faaliyetlerini tanzim etmek, yatırımlar yapmak, ticari yatırım yapmak üzere bünyesindeki fonlarla yeni sermaye şirketleri oluşturmak, bunlarla veya üçüncü kişilerle yeni ortaklıklar kurmak ve bu konuda gerekli teşebbüslerde bulunmak." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şirketin finans sektöründe faaliyette bulunması nedeniyle, gerçekleştirdiği nakdi sermaye artırımından dolayı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanması mümkün bulunmamaktadır.

30.11.2023 tarihli ve 38418978-125[10-18/7]-554597 sayılı özelge (Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Gelir ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü)

Konu: Nakit sermaye artışında faiz indirimi uygulaması

Kayıtlı özelge talep formunda, bahsi geçen şirketin nakdi sermaye artırımını yaptığı ve söz konusu kararın tarihinde tescil edilerek Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edildiği, sermaye artırım işleminden sonra arazi satın aldığı ve şirket aktifine kaydedildiği, bu arazinin bir bölümünün satıldığı belirtilerek nakdi sermaye artırımından sonra satın alınan arazinin bir bölümünün daha sonraki bir tarihte satılması durumunda satılan kısma isabet eden tutarla sınırlı olmak üzere Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamındaki nakdi sermaye artışında faiz indirimi uygulamasından arazinin satıldığı dönemden itibaren yararlanıp yararlanılamayacağı hususunda Başkanlıktan görüş talep edilmiştir.

Bu doğrultuda;

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Diğer İndirimler" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, "Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye

tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'si.

Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanır. Bu dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bent hükümlerine göre hesaplanacak indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder.

Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanun'un 12'nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz."

Konuya ilişkin olarak 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin "10.6.4. İndirim uygulamasına ilişkin Bakanlar Kuruluna verilen yetki" başlıklı bölümünde, "Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinin dördüncü paragrafı ile Bakanlar Kuruluna verilen yetki 26/6/2015 tarihli ve 2015/7910 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kullanılmıştır.

10.6.4.2 İndirim uygulamasına ilişkin sınırlamalar 2015/7910 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın birinci maddesinin üçüncü fıkrasında indirim uygulamasında dikkate alınmak üzere farklı indirim oranları belirlenmiştir. 10.6.4.2.4. Arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

Örnek: 11/1/2016 tarihinde 1.000.000 TL nakdi sermaye artırımında bulunan (M) A.Ş. 23/10/2017 tarihinde 800.000 TL bedelle bir arsa satın almıştır.

Buna göre, (M) A.Ş. şartların sağlanması kaydıyla 2016 hesap döneminde 12 ay olarak ve genel indirim oranı dikkate alınmak suretiyle indirim uygulamasından yararlanabilecektir. 2017 hesap döneminde 1.000.000 TL'lik nakdi sermaye artırımını dolayısıyla 10 ay genel indirim oranı dikkate alınacak, kalan 2 aylık sürede ise 23/10/2017 tarihinde arsa alımında kullanılan 800.000 TL tutarla sınırlı olmak üzere indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, gerçekleşmiş olan nakdi sermaye artırımını dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yer alan hükümler ile 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin

“10.6. Sermaye artırımında indirim” başlıklı bölümünde yer alan şartların sağlanması kaydıyla söz konusu indirimden yararlanılması mümkündür.

Diğer taraftan, nakden artırılan sermaye ile satın alınmış olan araziye tekabül eden tutar için nakdi sermaye indiriminden faydalanılması mümkün olmayıp, söz konusu arazinin daha sonraki bir tarihte satılarak nakde çevrilmesi durumunda da arazinin satın alma bedeline tekabül eden tutar için söz konusu indirimin uygulanabilmesi mümkün değildir.

29.12.2023 tarihli ve 62030549-125-1546854 sayılı özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Gelir ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü)

Konu: Örtülü sermaye kapsamında vade farklarının belirlenmesi

Özet: Kayıtlı özelge talep formunda; doğalgaz ve petrol başta olmak üzere enerji sektöründe üretim, işleme, satış, dağıtım, araştırma, geliştirme, ithalat ve ihracat faaliyetleri ile iştigal edilen, faaliyet kapsamında ham petrol temininin Azerbaycan mukimi tarafından grup firmalar aracılığıyla gerçekleştirildiği, ... ile imzalanan sözleşme ve ilgili tadil protokolü uyarınca ödeme vadesinin piyasa teamüllerine ve emsallere uygun şekilde 90 gün olarak belirlendiği, mukimin şirkete ham petrolü uluslararası piyasadan genellikle ihale yöntemi ile tedarik ettiği ve ilgili satıcılar tarafından uygulanan vadenin; ham petrolün fiyatı, temin edildiği yer, piyasa koşulları ve enflasyon gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak ilgili ile şirket arasından belirlenen vadeden kısa veya uzun olabildiği, 90 günden daha kısa süre vadede temin edilen haller için öz kaynaklarından finansman kullandığı ya da yabancı kaynak kullanmakta olduğu ve ham petrol temini sırasında oluşan finansman giderlerini şirkete fatura edilmiş olduğu belirtilerek, durum ile ilgili satıcılar arasındaki işlemlerde değişiklik arz eden vade süresinin ilgili ile şirket arasında gerçekleşen işlemler için uygulanmasının zorunlu olup olmadığı, her iki işlem sırasında niteliksel ve niceliksel farklılıkların vade sürelerinin tespitinde dikkate alınmayacağı ve örtülü sermaye uygulaması açısından nasıl değerlendirilmesi gerektiği hususlarında Başkanlığın görüşü talep edilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun “Örtülü Sermaye” başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılır.” hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un “Kabul edilmeyen indirimler” başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise örtülü sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faiz, kur farkı ve benzeri giderlerin kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılamayacağı belirtilmiştir.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin “12. Örtülü Sermaye” başlıklı bölümünde konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Anılan Tebliğ'in “12.1.6. Örtülü sermaye tutarı” başlıklı bölümünde;

“Kanunda borcun hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşan kısmı örtülü sermaye olarak kabul edildiğinden, bu limiti aşan kısma isabet eden faiz, kur farkı ve benzeri giderlerin geçici vergi dönemleri de dâhil olmak üzere vergi matrahından indirilmesi mümkün olmayacaktır” ibaresi yer almaktadır.

Dahası, “Piyasa koşulları ve ticari teamüllere göre yapılan vadeli mal ve hizmet alımları ile ilgili olarak ortaya çıkan borçlanmalarda, vade farkı tutarları ayrıca hesaplanmış olsa da bu borç tutarları örtülü sermayenin varlığının tespitinde dikkate alınmayacaktır. Söz konusu süreleri aşan vadeli alımlar nedeniyle ortaya çıkan borçlar örtülü sermayenin varlığının tespitinde dikkate alınacak; bu şekilde hesaplanan örtülü sermaye tutarına isabet eden vade farkları tespit edilerek örtülü sermaye üzerinden ödenen faiz olarak kabul edilecektir.” açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, taraflar arasında imzalanan ham petrol tedarik alımlarında uygulanan vade farklarının piyasa koşulları ve ticari teamüllere göre belirlenmesi gerekmekte olup bu kapsamda tespit olunan süreleri aşan vade farkları örtülü sermaye üzerinden ödenen faiz olarak kabul edilecektir.

Öte yandan örtülü sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faiz giderlerinin, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınmayacağı tabiidir.

Sirküler İndeks

No	Tarih	Konu
27	29.03.2024	Gelir vergisi beyannamesinin verilme ve ödeme süreleri ile Ba-Bs formlarının verilme ve e-Defter beratlarının yüklenme süreleri uzatıldı.
26	29.02.2024	Menkul kıymetlerden 2024 yılında elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi.
25	28.02.2024	Bazı menkul satış sözleşmelerindeki ödeme yükümlülüklerinin döviz veya dövize endeksli olarak yerine getirilebilmesine veya kabul edilebilmesine olanak sağlandı.
24	20.02.2024	Enflasyon düzeltmesine ilişkin açıklamaların yer aldığı Sirküler yayımlandı.
23	13.02.2024	KDV Genel Uygulama Tebliği'nde bazı değişiklikler yapıldı.
22	12.02.2024	Sorumlu sıfatıyla verilen KDV beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri değiştirildi.
21	06.02.2024	Türkiye'nin Kore Cumhuriyeti (Güney Kore) ile imzaladığı ÇVÖ Anlaşmasının onaylanması uygun bulundu.
20	02.02.2024	Borsada rayici olmayan yabancı paraların 31.12.2023 tarihi itibarıyla değerlendirilmesinde kullanılacak kurlar açıklandı.
19	30.01.2024	Şikâyet veya yargı kararı üzerine ihalenin iptal edilmesi halinde ihale makamıyla düzenlenen sözleşmenin damga vergisinin iadesine ilişkin açıklamalar yapıldı.
18	19.01.2024	KDV Genel Uygulama Tebliği'nde bazı değişiklikler yapıldı.
17	18.01.2024	2024 yılında uygulanacak yurt dışı gündelik tutarlarını belirleyen Cumhurbaşkanı Kararı yayımlandı.
16	17.01.2024	Anayasa Mahkemesi VUK'un geçici 33. maddesindeki 2021 yılı için enflasyon düzeltmesi yapılmayacağına ilişkin hükmü iptal etti.
15	12.01.2024	Özel etiketi veya işareti olmayan ÖTV'ye tabi malların bulundurulduğunun tespitinde geçerli olan sorumluluk uygulamasına makaronlar da dahil edildi.
14	12.01.2024	Gelir İdaresi Başkanlığı Ba-Bs formlarına dâhil edilmeyecek belgelere ilişkin duyuru yayınladı.
13	12.01.2024	İndirimli orana tabi teslimlerle ilgili olarak mahsup yoluyla iadesi gerçekleşmeyen tutarların ocak ayı KDV beyannamesine dahil edilmesi gerekiyor.
12	09.01.2024	Meslek mensuplarınca (SM, SMMM ve YMM) 2024 yılında uygulanacak olan asgari ücret tarifesi yayımlandı.
11	08.01.2024	Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlarca verilen KDV beyannamelerin verilme ve ödeme süreleri değiştirildi.
10	05.01.2024	Gelir vergisinden istisna yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarları (01.01.2024-30.06.2024).
9	05.01.2024	Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı ve çocuk yardımı tutarları (01.01.2024-30.06.2024).
8	02.01.2024	Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz (YN ÖKC) kullanma ve bu cihazlar üzerinden banka kartları ile ödeme imkânı sağlanması konusunda zorunluluklar getiren Tebliğ yayımlandı.
7	02.01.2024	2024 yılında değerli konut vergisi hesabında kullanılacak olan konut değerlerinin alt ve üst sınırları açıklandı.
6	02.01.2024	Konut, iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalar için 2024 yılında ödenecek çevre temizlik vergisi tutarları açıklandı.
5	02.01.2024	2024 yılında, mobil telefon aboneliğinin ilk tesisinde ödenmesi gereken özel iletişim vergisi tutarı açıklandı.
4	02.01.2024	İndirimli orana tabi işlemlerde 2024 yılında uygulanacak iade sınırı 90.800 TL olarak belirlendi.
3	02.01.2024	2024 yılında veraset ve intikal vergisinden istisna olarak dikkate alınacak tutarlar ile vergi tarifesi açıklandı.
2	02.01.2024	Engellilerin ÖTV'den istisna binek otomobil satın alabilmeleri için 2024 yılında uygulanacak parasal sınırlar açıklandı.
1	02.01.2024	2024 yılında uygulanacak harç tutarları açıklandı.
133	31.12.2023	Enflasyon düzeltmesinin usul ve esaslarını belirleyen Tebliğ yayımlandı.
132	31.12.2023	2024 yılında uygulanacak maktu damga vergisi tutarları açıklandı.
131	31.12.2023	VUK kapsamında 2024 yılında uygulanacak usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ile bazı parasal büyüklükler açıklandı.
130	31.12.2023	2024 yılında uygulanacak motorlu taşıtlar vergisi tutarları açıklandı.

Vergi Takvimi

2024 Nisan ayı mali yükümlülükler takvimi

1 Nisan 2024 Pazartesi	Şubat 2024 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi Şubat 2024 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi Şubat 2024 dönemi dijital hizmet vergisinin (DHV) beyanı ve ödenmesi
5 Nisan 2024 Cuma	2023 yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi ve 1. taksit ödemesi* Şubat 2024 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi*
15 Nisan 2024 Pazartesi	16-31 Mart 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Alkollü ve alkolsüz içecekler ile tütün mamulleri) verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Dayanıklı tüketim malları ve diğer mallar) verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Tescile tabi olmayan motorlu taşıtlar) verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi özel iletişim vergisi (ÖİV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) kesintilerinin bildirim ve ödenmesi
22 Nisan 2024 Pazartesi	Mart 2024 dönemi şans oyunları vergisi (ŞOV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
25 Nisan 2024 Perşembe	1-15 Nisan 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi Mart 2024 dönemi sorumlu sıfatıyla katma değer vergisi (KDV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
26 Nisan 2024 Cuma	Mart 2024 dönemi muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin (MPHB) verilmesi ve verginin ödenmesi Ocak-Şubat-Mart 2024 dönemi gelir vergisi tevkifatının (GVK geçici 67. madde) beyanı ve ödenmesi Mart 2024 dönemi damga vergisinin (DV) beyanı ve ödenmesi Mart 2024 dönemi konaklama vergisinin beyanı ve ödenmesi
29 Nisan 2024 Pazartesi	Mart 2024 dönemi katma değer vergisinin (KDV) beyanı ve ödenmesi
30 Nisan 2024 Salı	2023 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi ve ödenmesi Mart 2024 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi Mart 2024 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi Mart 2024 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi Mart 2024 dönemi dijital hizmet vergisinin (DHV) beyanı ve ödenmesi

* 1 Nisan 2024 tarihinde sona eren bu süreler, 28 Mart 2024 tarihli ve 166 numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri'yle 5 Nisan 2024 Cuma günü sonuna kadar uzatılmıştır.

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi - 2024 (Ücretler)

Gelir dilimi	Vergi oranı %
110.000 TL'ye kadar	15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası	20
870.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL, fazlası	27
3.000.000 TL'nin 870.000 TL'si için 213.300 TL, fazlası	35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 958.800 TL, fazlası	40

Gelir vergisi tarifesi - 2024 (Diğer gelirler)

Gelir dilimi	Vergi oranı %
110.000 TL'ye kadar	15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası	20
580.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL, fazlası	27
3.000.000 TL'nin 580.000 TL'si için 135.000 TL, fazlası	35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 982.000 TL, fazlası	40

Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2022-31.12.2022	51,00
01.01.2023-31.12.2023	110,00
01.01.2024-31.12.2024	170,00

Gelir vergisinden istisna günlük ulaşım bedeli (KDV hariç)	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2022-31.12.2022	25,50
01.01.2023-31.12.2023	56,00
01.01.2024-31.12.2024	88,00

Engellilik indirimi (2024)

Engellilik derecesi	Tutar (TL)
Birinci derece engelliler için	6.900
İkinci derece engelliler için	4.000
Üçüncü derece engelliler için	1.700

Konut kira geliri istisnası

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	9.500
2023	21.000
2024	33.000

Tevkifata tabi tutulmuş menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında beyan sınırı

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	70.000
2023	150.000
2024	230.000

Tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında beyan sınırı

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	3.800
2023	8.400
2024	13.000

Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)

Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2022	25.000
2023	55.000
2024	87.000

Arızı kazançlara ilişkin istisna

Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2022	58.000
2023	129.000
2024	200.000

Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı

Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2023 - 31.12.2023	23.489,83
01.01.2024 - 30.06.2024	35.058,58

Kurumlar Vergisi

Nakdi sermaye indirimi faiz oranları

Uygulandığı yıl	Oran (%)
2021	24,51
2022	13,47
2023	53,11

Gider yazılabilecek binek otomobil aylık kira tutarı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	8.000
2023	17.000
2024	26.000

Binek otomobili iktisabında gider yazılabilecek ÖTV ve KDV tutarı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	200.000
2023	440.000
2024	690.000

Binek otomobillerinde amortismanına tabi tutulabilecek iktisap bedeli

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
	ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli	ÖTV ve KDV dahil iktisap bedeli
2022	230.000	430.000
2023	500.000	950.000
2024	790.000	1.500.000

Vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi üst sınırı

Beyannamenin verildiği yıl	İndirim tutarı (TL)
2022	2.000.000
2023	4.400.000
2024	6.900.000

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)

Uygulandığı dönem	Oran (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	1,60
21.07.2022 - 13.11.2023	2,50
14.11.2023 tarihinden itibaren	3,50

Tecil faizi oranları (Yıllık)

Uygulandığı dönem	Oran (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	15
21.07.2022 - 13.11.2023	24
14.11.2023 tarihinden itibaren	36

Yeniden değerlendirme oranları

Yıl	Oran (%)
2021	36,20
2022	122,93
2023	58,46

Fatura düzenleme sınırı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	2.000
2023	4.400
2024	6.900

Amortisman sınırı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	2.000
2023	4.400
2024	6.900

Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları

Reeskont işlemlerinde	%50,75
Avans işlemlerinde	%51,75
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	%51,75

Not: Bu oranlar 01.04.2024 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kâğıt için)

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	4.814.234,00
2023	10.732.371,80
2024	17.006.516,30

Damga vergisi oran ve tutarları (2024)

Damga vergisine tabi kâğıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	360,10 TL
Gelir tablosu	171,90 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	467,20 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	624,10 TL
Katma değer vergisi beyannameleri	308,30 TL
Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri	365,50 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2024)

Evlatlıklar dâhil fûruğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	1.609.552 TL
Fûruğ bulunmaması halinde, eşe isabet eden miras hissesinde	3.221.082 TL
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	37.059 TL
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişler ile şans oyunlarında kazanılan ikramiyelerde	37.059 TL

Vergi tarifesi (2024)

Matrah dilim tutarları	Vergi oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 1.700.000 TL için	%1	%10
Sonra gelen 4.000.000 TL için	%3	%15
Sonra gelen 8.700.000 TL için	%5	%20
Sonra gelen 17.000.000 TL için	%7	%25
Matrahın 31.400.000 TL'yi aşan bölümü için	%10	%30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler (TL)

Ödemeler / kesintiler	01.07.2023-31.12.2023	01.01.2024-31.12.2024
Brüt asgari ücret	13.414,50	20.002,50
Sosyal güvenlik primi işçi payı (%14)	1.878,03	2.800,35
İşsizlik sigortası primi işçi payı (%1)	134,15	200,03
Gelir vergisi matrahı	0,00	0,00
Hesaplanan gelir vergisi	0,00	0,00
Damga vergisi	0,00	0,00
Kesintiler toplamı	2.012,18	3.000,38
Net asgari ücret	11.402,32	17.002,12

Yıllık brüt asgari ücret

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	68.850
2023	140.535
2024	240.030

Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları

Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.07.2023-31.12.2023	13.414,50	100.608,90
01.01.2024-31.12.2024	20.002,50	150.018,90

Income Tax	
Income tax tariffs - 2024 (Salaries)	
Income bracket	Tax rate %
Up to TRL 110,000	15
For TRL 230,000; for the first TRL 110,000, TRL 16,500, for above	20
For TRL 870,000; for the first TRL 230,000, TRL 40,500, for above	27
For TRL 3,000,000; for the first TRL 870,000, TRL 213,300, for above	35
For more than TRL 3,000,000, for TRL 3,000,000, TRL 958,800, for above	40
Income tax tariffs - 2024 (Other income)	
Income bracket	Tax rate %
Up to TRL 110,000	15
For TRL 230,000; for the first TRL 110,000, TRL 16,500, for above	20
For TRL 580,000; for the first TRL 230,000, TRL 40,500, for above	27
For TRL 3,000,000; for the first TRL 580,000, TRL 135,000, for above	35
For more than TRL 3,000,000, for TRL 3,000,000, TRL 982,000, for above	40
Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)	
Period	Amount (TRL)
01.07.2022-31.12.2022	51.00
01.01.2023-31.12.2023	110.00
01.01.2024-31.12.2024	170.00
Daily transportation amount exempted from income tax (VAT excluded)	
Period	Amount (TRL)
01.07.2022-31.12.2022	25.50
01.01.2023-31.12.2023	56.00
01.01.2024-31.12.2024	88.00
Disability allowance (2024)	
Degree of disablement	Amount (TRL)
For 1 st degree disabled	6,900
For 2 nd degree disabled	4,000
For 3 rd degree disabled	1,700
Exemption for house rental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2022	9,500
2023	21,000
2024	33,000
Declaration limitation in terms of securities and immovable property income which are subject to withholding	
The year of income	Amount (TRL)
2022	70,000
2023	150,000
2024	230,000

Declaration limitation in terms of securities and immovable property income which are not subject to withholding		
The year of income	Amount (TRL)	
2022	3,800	
2023	8,400	
2024	13,000	
Exemption in capital gains (Except securities)		
Year when the gain is derived	Amount (TRL)	
2022	25,000	
2023	55,000	
2024	87,000	
Exemption in incidental income		
Year when the income is derived	Amount (TRL)	
2022	58,000	
2023	129,000	
2024	200,000	
The upper limit of severance pay exempt from income tax		
Period	Amount (TRL)	
01.07.2023 - 31.12.2023	23,489.83	
01.01.2024 - 30.06.2024	35,058.58	
Corporate Tax		
Interest rates in terms of capital decrease in cash		
Year	Rate (%)	
2021	24.51	
2022	13.47	
2023	53.11	
Monthly rental fee of passenger car that can be recognized as expense		
Year	Amount (TRL)	
2022	8,000	
2023	17,000	
2024	26,000	
SCT and VAT amount which can be recognized as expense for the acquisition of passenger car		
Year	Amount (TRL)	
2022	200,000	
2023	440,000	
2024	690,000	
Acquisition fee which can be subject to depreciation in terms of passenger cars		
Year	Amount (TRL)	
	Initial acquisition fee excluding SCT and VAT	Acquisition fee including SCT and VAT
2022	230,000	430,000
2023	500,000	950,000
2024	790,000	1,500,000
Tax reduction cap of tax compliant taxpayers		
Return submission year	Reduction amount (TRL)	
2022	2,000,000	
2023	4,400,000	
2024	6,900,000	

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183	
Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	1.60
21.07.2022 - 13.11.2023	2.50
Since 14.11.2023	3.50
Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	15
21.07.2022 - 13.11.2023	24
Since 14.11.2023	36
Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2021	36.20
2022	122.93
2023	58.46
Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2022	2,000
2023	4,400
2024	6,900
Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2022	2,000
2023	4,400
2024	6,900
Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions	
In rediscount transactions	50.75%
In advance transactions	51.75%
In rediscount transactions under TPL	51.75%
Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 01.04.2024 .	
Stamp Duty	
Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2022	4,814,234.00
2023	10,732,371.80
2024	17,006,516.30
Stamp duty rates and amounts (2024)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9.48 per thousand
Wages (Including advances)	7.59 per thousand
Rental contracts	1.89 per thousand
Balance sheet	TRL 360.10
Income statement	TRL 171.90
Annual income tax return	TRL 467.20
Corporate tax return	TRL 624.10
Value added tax returns	TRL 308.30
Withholding and premium service returns	TRL 365.50

Inheritance and Transfer Tax		
Exemptions (2024)		
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse		TRL 1,609,552
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant		TRL 3,221,082
For transfers conducted without any consideration		TRL 37,059
For the lottery prizes won from contests and draws and game of chances organized based on money and goods		TRL 37,059
Tax tariff (2024)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 1,700,000	1%	10%
For the next TRL 4,000,000	3%	15%
For the next TRL 8,700,000	5%	20%
For the next TRL 17,000,000	7%	25%
For the tax base portion exceeding TRL 31,400,000	10%	30%
Minimum Wage and Social Security		
Minimum wage and withholdings (TRL)		
Payments / withholdings	01.07.2023-31.12.2023	01.01.2024-31.12.2024
Gross minimum wage	13,414.50	20,002.50
Social security premium employee's contribution (14%)	1,878.03	2,800.35
Unemployment insurance premium employee's contribution (1%)	134.15	200.03
Income tax base	0.00	0.00
Income tax calculated	0.00	0.00
Stamp duty	0.00	0.00
Total withholdings	2,012.18	3,000.38
Net minimum wage	11,402.32	17,002.12
Annual gross minimum wage		
Year	Amount (TRL)	
2022	68,850	
2023	140,535	
2024	240,030	
The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.07.2023-31.12.2023	13,414.50	100,608.90
01.01.2024-31.12.2024	20,002.50	150,018.90

EY | Daha iyi bir çalışma dünyası oluşturmak

EY olarak amacımız; müşterilerimiz, çalışanlarımız ve toplum için değer yaratırken aynı zamanda sermaye piyasalarında güvenin ve daha iyi bir çalışma dünyasının oluşmasına katkıda bulunmaktır.

Dünya çapında 150'den fazla ülkede, sahip olduğumuz veri ve teknoloji ile hizmet veren ekiplerimizle, denetimde güveni sağlarken müşterilerimizin gelişmesine ve dönüşmesine destek oluyoruz.

Bağımsız denetim, danışmanlık, hukuk, kurumsal finansman, strateji ve vergi hizmetlerimizle iş dünyasının karşılaştığı zorluklara yeni çözümler sunacak doğru soruları soruyoruz.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok, üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) kapsamında; EY'nin kişisel verileri nasıl topladığı, kullandığı ve bireylerin sahip olduğu haklara dair bilgilere [ey.com/tr_tr/privacy-statement](https://www.ey.com/tr_tr/privacy-statement) adresinden ulaşabilirsiniz. EY üye şirketleri yerel kanunların yasakladığı bölgelerde hukuk hizmeti sunmaz. Daha fazla bilgi için lütfen [ey.com](https://www.ey.com) adresini ziyaret edin.

© 2024 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

[ey.com/tr](https://www.ey.com/tr)
[vergidegundem.com](https://www.vergidegundem.com)
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye

ISSN: 2148-4686

Sadece genel bilgi verme amacıyla sunulan bu yayının muhasebe, vergi veya diğer profesyonel hizmetler alanında geçerli bir kaynak olarak kullanılması amacıyla hazırlanmamıştır. Belirli bir konuya ilişkin olarak ilgili danışmana başvurulmalıdır.